

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2020 թվականի համար

Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
---	---

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	7
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	10

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Գործունեության նկարագրություն	11
2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները	11
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր	12
4. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ	27
5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28
6. Առևտրային արժեթղթեր	29
7. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	29
8. Հաճախորդներին տրված վարկեր	30
9. Ներդրումային արժեթղթեր	39
10. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	41
11. Ոչ նյութական ակտիվներ	42
12. Հարկում	42
13. Վարկային կորուստների գծով ծախս, այլ արժեզրկում և պահուստներ	44
14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ	45
15. Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	46
16. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	46
17. Հաճախորդների հաշիվներ	47
18. Այլ փոխառու միջոցներ	47
19. Սեփական կապիտալ	48
20. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	48
21. Չուտ տոկոսային եկամուտ	50
22. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	51
23. Այլ եկամուտ	51
24. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր	51
25. Ռիսկերի կառավարում	52
26. Իրական արժեքի չափում	63
27. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ	67
28. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում	68
29. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն	69
30. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ	70
31. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն	71
32. Կապիտալի համարժեքություն	71

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության
Խորհրդին և Բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Բանկ») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների):

Կարծիքի արտահայտման հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պարտականությունները նկարագրված են ստորև «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀԷՄՍԽ) կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի* (ներառյալ՝ անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների:

Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և Խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խաղաղության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում անընդհատ գործելու հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Խորհուրդը պատասխանատու է Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են Եական խեղաթյուրումից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտը միշտ կհայտնաբերի Եական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն աուդիտի ողջ ընթացքում: Մենք նաև իրականացնում ենք հետևյալը.

- ▶ Հայտնաբերում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- ▶ Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության վերաբերյալ՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, սակայն ոչ Բանկի ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- ▶ Գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան տեղեկատվության բացահայտման խելամտությունը:

- ▶ Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված Էական անորոշություն, որը կարող է Էական կասկած առաջացնել Բանկի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն դարձնել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- ▶ Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ի թիվս այլ հարցերի, Խորհրդին տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող կարևոր թերությունների մասին:

«Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ

Գլխավոր տնօրեն
Գործընկեր (աուդիտի բաժին)

9 ապրիլի, 2021թ.

ՀՀ, ք. Երևան

Էրիկ Հայրապետյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն**2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2020 թ.	2019 թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	68,380,907	63,836,975
Առևտրային արժեթղթեր	6	146,399	611,871
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	6	313,141	—
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	17,080,365	11,110,249
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8	203,703,726	188,920,564
Ներդրումային արժեթղթեր	9	11,921,441	21,316,828
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	9	6,029,351	—
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	10	11,126,251	10,914,522
Ոչ նյութական ակտիվներ	11	2,405,444	2,330,608
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	12	260,312	262,311
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	—	1,458
Այլ ակտիվներ	14	12,387,077	7,989,939
Ընդամենը ակտիվներ		333,754,414	307,295,325
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	15	633,444	751,641
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	16	7,512,745	718,939
Հաճախորդների հաշիվներ	17	261,032,419	243,876,187
Այլ փոխառու միջոցներ	18	12,183,586	12,227,471
Պահուստներ	20	130,327	87,572
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		1,374,312	—
Այլ պարտավորություններ	14	1,254,581	1,824,115
Ընդամենը պարտավորություններ		284,121,414	259,485,925
Կապիտալ	19		
Կանոնադրական կապիտալ		63,775,674	63,775,674
Էմիսիոն եկամուտ		130,557	130,557
Կուտակված վնաս		(17,515,421)	(19,591,249)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ		978,146	1,046,840
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		2,264,044	2,447,578
Ընդամենը կապիտալ		49,633,000	47,809,400
Ընդամենը կապիտալ և պարտավորություններ		333,754,414	307,295,325

Ստորագրվել և վավերացվել է Բանկի Տնօրինության կողմից՝

Գլխավոր տնօրեն – Տնօրինության նախագահ

Ի.Գ. Տելեգին

Գլխավոր հաշվապահ

Վ.Վ. Դուրգարյան

9 ապրիլի, 2021թ.

11-72 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն**2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2020 թ.	2019 թ.
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	21	35,801,951	32,459,141
Այլ տոկոսային եկամուտ	21	44,123	97,185
Տոկոսային ծախսեր	21	(12,726,364)	(11,568,000)
2020 տոկոսային եկամուտ	21	23,119,710	20,988,326
Վարկային կորուստների գծով ծախսեր	13	(9,929,892)	(13,041,839)
Վարկային կորուստների գծով ծախսերից հետո զուտ տոկոսային եկամուտ		13,189,818	7,946,487
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	22	1,594,269	1,787,830
Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտ		1,170	46,241
Ներդրումային արժեթղթերից ստացված զուտ օգուտ		264,666	157,144
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ/(վնաս).			
- արտարժույթի առքուվաճառք		2,144,813	1,651,567
- գործառնություններ արժույթային ածանցյալ գործիքներով		1,131,156	(1,299,778)
- արտարժույթի վերագնահատում		(1,892,013)	183,061
Այլ եկամուտ	23	622,584	299,411
Ոչ տոկոսային եկամուտ		3,866,645	2,825,476
Անձնակազմի գծով ծախսեր	24	(7,164,184)	(7,066,362)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	10, 11, 24	(2,072,346)	(1,769,891)
Այլ գործառնական ծախսեր	24	(3,897,036)	(3,549,752)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով այլ ծախսեր	13	(499,705)	(630,434)
Ոչ տոկոսային ծախսեր		(13,633,271)	(13,016,439)
Շահույթ/(վնաս) մինչև շահութահարկ		3,423,192	(2,244,476)
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	12	(1,416,058)	98,609
Հաշվետու տարվա շահույթ/(վնաս)		2,007,134	(2,145,867)

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն**2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2020 թ.	2019 թ.
Հաշվետու տարվա շահույթ/վնաս		2,007,134	(2,145,867)
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական եկամուտ/(վնաս)			
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների իրական արժեքի փոփոխություն		(528,790)	442,163
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատված պահուստի փոփոխություն		138,979	(205,803)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների օտարման արդյունքում շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գումար		(264,666)	(157,144)
Շահութահարկի ազդեցություն	12	117,806	(14,259)
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ		(536,671)	64,957
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ եկամուտ			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային արժեթղթերի գծով շահույթ		430,655	468,610
Շահութահարկի ազդեցություն	12	(77,518)	(84,350)
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ		353,137	384,260
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ հարկումից հետո		(183,534)	449,217
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ/(վնաս)		1,823,600	(1,696,650)

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն**2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Կանոնադրա- կան կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հիմնական միջոցների վերագնա- հատում հարկերից զտված	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնա- հատում հարկերից զտված	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	63,775,674	130,557	1,069,189	1,998,361	(17,467,731)	49,506,050
Հաշվետու տարվա վնաս	–	–	–	–	(2,145,867)	(2,145,867)
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ	–	–	–	449,217	–	449,217
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ վնաս	–	–	–	449,217	(2,145,867)	(1,696,650)
Ծեփերի մաշվածության հետ կապված վերագնահատման պահուստի վերադասակարգում	–	–	(22,349)	–	22,349	–
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63,775,674	130,557	1,046,840	2,447,578	(19,591,249)	47,809,400
Հաշվետու տարվա շահույթ	–	–	–	–	2,007,134	2,007,134
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ վնաս	–	–	–	(183,534)	–	(183,534)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	–	–	–	(183,534)	2,007,134	1,823,600
Ծեփերի մաշվածության և վաճառքի հետ կապված վերագնահատման պահուստի վերադասակարգում	–	–	(68,694)	–	68,694	–
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63,775,674	130,557	978,146	2,264,044	(17,515,421)	49,633,000

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն**2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2020 թ.	2019 թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		34,445,938	32,135,278
Վճարված տոկոսներ		(11,816,013)	(10,112,312)
Ստացված միջնորդավճարներ		2,852,793	3,296,915
Վճարված միջնորդավճարներ		(1,241,613)	(1,509,089)
2ուտ իրացված օգուտ՝ արտարժույթով և արժույթային անանցյալ գործիքներով գործառնականություններից		3,275,970	550,752
Ստացված այլ եկամուտ		835,534	505,195
Աշխատակազմին վճարված գումարներ		(7,179,988)	(7,087,044)
Վճարված այլ գործառնական ծախսեր		(3,897,036)	(3,549,752)
Դրամական միջոցների հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		17,275,585	14,229,943
<i>Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/նվազում</i>			
Առևտրային արժեթղթեր		152,331	706,718
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		(2,650,842)	6,302,753
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(23,950,579)	(30,658,567)
Այլ ակտիվներ		(2,634,848)	(3,857,450)
<i>Գործառնական պարտավորությունների զուտ ավելացում/(նվազում)</i>			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		(115,318)	(10,949,550)
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ		6,769,594	(4,418,535)
Հաճախորդների հաշիվներ		8,011,623	30,752,516
Այլ պարտավորություններ		(578,463)	(238,150)
2ուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից մինչև շահույթահարկը		2,279,083	1,869,678
Վճարված շահույթահարկ		—	—
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից		2,279,083	1,869,678
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(2,442,170)	(4,632,498)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից հոսքեր		5,624,672	5,452,769
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(2,095,311)	(2,024,991)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից հոսքեր		26,705	111,700
2ուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված ներդրումային գործունեությունից/ (օգտագործված ներդրումային գործունեությունում)		1,113,896	(1,093,020)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Այլ փոխառու միջոցների ներգրավումից հոսքեր	31	3,804,212	3,589,733
Այլ փոխառու միջոցների մարումներ	31	(4,728,228)	(2,942,079)
2ուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ (օգտագործված ֆինանսավորման գործունեությունում)/ստացված ֆինանսավորման գործունեությունից		(924,016)	647,654
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		2,083,221	(244,910)
Ակնկալվող վարկային կորուստների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(8,252)	9,164
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ան		4,543,932	1,188,566
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում		63,836,975	62,648,409
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա վերջում	5	68,380,907	63,836,975

11-72 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Գործունեության նկարագրություն

Բանկի ներկայիս ամբողջական անվանումն է «ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն:

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») գործունեություն է իրականացնում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ԿԲ») կողմից 2006թ. հունիսի 20-ին տրված № 64 լիցենզիայի հիման վրա (պետական գրանցում՝ 1994թ. մայիսի 25):

2007թ. հուլիսի 25-ից Ռուսաստանի Դաշնության «ՎՏԲ Բանկ» ԲԲԸ-ն հանդիսանում է Բանկի միակ բաժնետեր (բաժնետոմսերի 100%-ի սեփականատեր):

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Բանկերի միության անդամ, ArCa, MasterCard և Visa International քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի, SWIFT միջազգային հաղորդակցության ֆինանսական համակարգի անդամ:

Բանկն ընդունում է բնակչությունից ավանդներ, տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ, ինչպես նաև իր հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է ՀՀ, ք. Երևան, Մոսկովյան փող., շենք 35 հասցեում: Բանկն ունի մասնաճյուղերի լայն ցանց ՀՀ տարածքում: Բանկն ունի գործող 73 մասնաճյուղ (28-ը՝ Երևան քաղաքում, 45-ը՝ ՀՀ այլ մարզերում), որտեղ սպասարկվում են ավելի քան 698 հազար հաճախորդ: Բանկն ունի 199 բանկոմատ:

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները**Ընդհանուր մաս**

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

Համաձայն ՀՀ հաշվապահական հաշվառումը և բանկային գործունեությունը կարգավորող օրենսդրության և Նորմատիվային ակտերի՝ Բանկը պարտավոր է հաշվապահական հաշվառումը իրականացնել և ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստել ՀՀ դրամով: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվապահական տվյալների վրա, որոնք ձևավորվել են Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառմանը վերաբերող օրենսդրության և ՀՀ կենտրոնական բանկի Նորմատիվ ակտերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով հոդվածների ճշգրտումները և վերադասակարգումները, որոնք անհրաժեշտ են դրանք ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են փաստացի արժեքի հիմունքով՝ բացառությամբ ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ բացահայտվածի: Օրինակ, առևտրային և ներդրումային արժեթղթերը գնահատված են իրական արժեքով:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով:

COVID-19 համավարակի ազդեցությունը

2020 թվականին COVID-19 համավարակի արագ տարածման հետևանքով բազմաթիվ կառավարություններ, այդ թվում՝ Հայաստանի կառավարությունը, վարակի բռնկման դեմ պայքարի տարբեր միջոցներ են ձեռնարկել՝ ներառյալ ուղևորությունների սահմանափակումներ, կարանտինի կիրառում, գործարար և այլ օբյեկտների փակում և որոշ շրջանների արգելափակում: Այդ միջոցներն ազդել են մատակարարման համաշխարհային շղթայի, ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկի, ինչպես նաև գործարար ակտիվության մասշտաբների վրա: Ակնկալվում է, որ համավարակն ինքնին, ինչպես նաև դրա հետ կապված հանրային առողջապահական և սոցիալական միջոցառումները, կարող են ազդել արդյունաբերության լայն շրջանակի սուբյեկտների գործարար գործունեության վրա:

ՀՀ Կառավարության և Կենտրոնական բանկի կողմից ձեռնարկվել են աջակցության միջոցառումներ՝ COVID-19 համավարակի հետևանքով տնտեսական ցուցանիշների զգալի անկումից խուսափելու նպատակով: Ի թիվս այլ միջոցառումների, այս միջոցառումները ներառում են տուժած ոլորտներում գործունեություն իրականացնող կազմակերպություններին և տուժած ֆիզիկական անձանց արտոնյալ պայմաններով վարկերի տրամադրում, վարկային արձակուրդների տրամադրում և որոշ Նորմատիվային սահմանափակումների մեղմացում, որոնք նպատակ ունեն աջակցել ֆինանսական հատվածին և վերջինիս ունակությանը ռեսուրսներ տրամադրելու և հաճախորդներին զգնելու խուսափել COVID-19 համավարակի հաղթահարման սահմանափակումներով պայմանավորված իրացվելիության խնդիրներից:

Բանկը շարունակաբար գնահատում է համավարակի և փոփոխվող տնտեսական պայմանների ազդեցությունը իր գործունեության, ֆինանսական դրության և ֆինանսական արդյունքների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)**Ձևահատման անորոշություններ**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հասանելի տեղեկատվության հիման վրա, Բանկն ապագայում սպասվող դրամական հոսքերի վերագնահատումները արտացոլել է ակնկալվող վարկային կորուստների (Ծանոթագրություն 8) և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների գնահատումներում (Ծանոթագրություն 26):

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր**Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները**

Բանկը վաղաժամ կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ի՝ «COVID-19-ի հետ կապված վարձակալության վճարների զիջումներ» փոփոխությունը, համաձայն որի վարձակալը կարող է չվերլուծել, թե արդյոք կորուսավորության համավարակով պայմանավորված վարձավճարի զիջումը վարձակալության պայմանագրի վերափոխում է, թե՛ ոչ: Բանկը չի կիրառել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը թողարկվել է, սակայն դեռևս ուժի մեջ չի մտել:

Բանկը նաև կիրառել է ստանդարտների որոշ փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտել 2020թ. հունվարի 1-ից, բայց Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն չեն ունեցել:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումները հաշվառվում են՝ օգտագործելով ձեռքբերման մեթոդը: Ձեռքբերման արժեքը չափվում է որպես ձեռքբերման օրվա դրությամբ փոխանցված հատուցման իրական արժեքի և ձեռքբերվող ընկերության չվերահսկվող բաժնեմասի հանրագումար: Յուրաքանչյուր ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման համար ձեռքբերող կողմը չափում է ձեռքբերված կազմակերպության չվերահսկվող բաժնեմասը, որը բաժնետերերին տալիս է ընկերության համապատասխան բաժնի իրավունք ընկերության լուծարման դեպքում, կա՛մ իրական արժեքով, կա՛մ ձեռքբերված ընկերության որոշելի զուտ ակտիվների համապատասխան մասի գումարի չափով: Չվերահսկվող բաժնեմասի այլ բաղադրիչները գնահատվում են ձեռքբերման պահին իրական արժեքով: Առաջացած ձեռքբերման ծախսումները ծախսագրվում են:

Եթե Բանկը ձեռք է բերում ձեռնարկատիրական գործունեություն, ապա ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգվում են պայմանագրի պայմաններին, տնտեսական բնույթին և ձեռքբերման պահին այլ էական պայմաններին համապատասխան: Սա ներառում է ձեռքբերվող կազմակերպության հիմնական պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքների տարանջատման անհրաժեշտության վերլուծությունը:

Ձեռնարկատիրական գործունեության փուլային ձեռքբերման դեպքում ձեռքբերողը ձեռքբերվող կազմակերպությունում իր նախկինում ունեցած բաժնեմասը պետք է վերաչափի ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքով և արդյունքում ստացված օգուտը կամ վնասը ճանաչի շահույթում կամ վնասում:

Ցանկացած պայմանական հատուցում, որը պետք է փոխանցվի ձեռքբերողի կողմից, ճանաչվում է ձեռքբերման պահին իրական արժեքով: Ակտիվ կամ պարտավորություն հանդիսացող պայմանական հատուցումների իրական արժեքի ցանկացած հետագա փոփոխություն ճանաչվում է ՖՀՄՍ 9 -ի համաձայն շահույթում կամ վնասում կամ որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների փոփոխություն: Եթե պայմանական հատուցումը դասակարգվում է որպես սեփական կապիտալ, ապա այն չի վերաչափվում՝ մինչև կապիտալում ամբողջական մարումը:

Գուղվիլը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը հանդիսանում է փոխանցված հատուցման և ճանաչված չվերահսկվող բաժնեմասի հանրագումարի և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների իրական արժեքների տարբերությունը: Եթե փոխհատուցումը ավելի քիչ է, քան ձեռքբերված դուստր ընկերության զուտ ակտիվների իրական արժեքը, ապա տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Սկզբնական ճանաչումից հետո գուղվիլը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կուտակված ցանկացած կորստով: Արժեզրկման ստուգման նպատակով ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած, պետք է բաշխվի հսկի այն դրամաստեղծ միավորներին, որոնք ակնկալվում է, որ կստանան օգուտներ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումից՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք ձեռքբերվողի այլ ակտիվները կամ պարտավորությունները վերագրված են այդ միավորներին, թե՛ ոչ: Եթե գուղվիլը կազմում է դրամական միջոցներ ստեղծող ստորաբաժանման մաս, և այդ ստորաբաժանման մի մասն օտարվում է, օտարվող մասին վերագրելի գուղվիլը ընդգրկվում է այդ գործունեության հաշվեկշռային արժեքի մեջ օտարումից շահույթը կամ վնասը որոշելիս: Այս պարագայում օտարվող գուղվիլը գնահատվում է օտարվող գործունեության արժեքի և դրամական միջոցներ ստեղծող ստորաբաժանման մնացած մասի արժեքի հարաբերության հիման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում (շարունակություն)

Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող դուստր կազմակերպությունների ձեռքբերումը

Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող դուստր կազմակերպությունների ձեռքբերման հաշվառումն իրականացվում է բաժնեմասերի միավորման մեթոդով:

Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող կողմերի միջև փոխանցված դուստր կազմակերպության ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմում հաշվեկշռային արժեքով, որով արտացոլված են դուստր կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվության մեջ՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ: Նախորդ սեփականատիրոջ կողմից կազմակերպության գնման ժամանակ առաջացած գուղվիլը նույնպես արտացոլվում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում: Չուտ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման տարբերությունը ընդգրկվում է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ որպես սեփական կապիտալի ճշգրտում:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները, ներառյալ համեմատական տվյալները, կազմվում են այնպես, թե դուստր կազմակերպությունը ձեռք բերված լիներ Բանկի կողմից նախորդ սեփականատիրոջ կողմից սկզբնական ձեռքբերման ամսաթվին:

Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ասոցիացված են համարվում այն կազմակերպությունները, որոնցում Բանկը ունի 20%-ից 50% քվեարկող բաժնեմաս կամ Բանկն ունի Նշանակալի ազդեցության այլ հնարավորություններ, որը, սակայն, չի Նշանակում լիովին վերահսկում կամ համատեղ վերահսկում: Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով և սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով՝ ներառյալ գուղվիլը: Հաշվեկշռային արժեքի հետագա փոփոխությունները արտացոլում են միավորմանը հաջորդող Բանկի՝ ասոցիացված կազմակերպության զուտ ակտիվների բաժնեմասի փոփոխությունները: Բանկի՝ ասոցիացված կազմակերպության շահույթի կամ վնասի բաժնեմասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պահուստներում փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Այնուամենայնիվ, երբ Բանկի՝ ասոցիացված կազմակերպություններում վնասների բաժինը գերազանցում է իր բաժնեմասը ասոցիացված կազմակերպությունում, Բանկը չի ճանաչում հետագա կորուստները, եթե Բանկը չի պարտավորվում հետագա վճարումներ կատարել ասոցիացված կազմակերպությանը կամ ասոցիացված կազմակերպության անունից:

Բանկի և իր ասոցիացված կազմակերպության միջև գործարքներից չիրացված օգուտները բացառվում են մինչև Բանկի՝ ասոցիացված կազմակերպությունում բաժնեմասը. չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքի, երբ համապատասխան գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին:

Իրական արժեքի չափում

Բանկը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պահվող ֆինանսական գործիքները և այնպիսի ոչ ֆինանսական ակտիվները, ինչպիսիք են Ներդրումային գույքը, չափում է իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև՝ սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Իրական արժեքով չափումը ենթադրում է, որ ակտիվի վաճառքը կամ պարտավորության փոխանցումը կատարվում է՝

- ▶ այդ ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում, կամ
- ▶ հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար ամենաբարենպաստ շուկայում:

Բանկը պետք է հասանելիություն ունենա հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկային: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով այնպիսի ենթադրություններ, որոնք շուկայի այլ մասնակիցները կօգտագործեին ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները գործում են իրենց լավագույն տնտեսական շահերից ելնելով: Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակցի՝ տնտեսական օգուտներ ստեղծելու կարողությունը՝ ակտիվի առավել արդյունավետ և լավագույն օգտագործումից կամ այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի վաճառելուց, ով ակտիվը կօգտագործեր առավել արդյունավետ և լավագույն կերպով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**

Բանկն օգտագործում է գնահատման մեթոդներ, որոնք տեղի են տվյալ հանգամանքներում, և որոնց համար բավարար տվյալներ կան իրական արժեքը չափելու համար՝ առավելագույնիս հասցնելով համապատասխան դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը և նվազագույնիս հասցնելով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը: Բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքը չափվում կամ բացահայտվում է ֆինանսական հաշվետվություններում, դասակարգվում են ըստ ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի՝ ելնելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից՝

- ▶ 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չճշգրտված),
- ▶ 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- ▶ 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար էական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

Այն ակտիվների և պարտավորությունների համար, որոնք պարբերաբար ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում, Բանկը դիտարկում է հիերարխիայի մակարդակների փոփոխության անհրաժեշտությունը՝ նորից վերլուծելով դրանց դասակարգումը (ելնելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից) յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ**Սկզբնական ճանաչում***Ճանաչման ամսաթիվ*

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու վաճառքները ճանաչվում են գործարքի ամսաթվով, այսինքն՝ այն ամսաթվով, երբ Բանկը պարտավորվում է գնել ակտիվը կամ պարտավորությունը: Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով և գործարքի ծախսերը նվազեցվում կամ ավելացվում են տվյալ գումարին, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման տեսակներ

Բանկն իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ելնելով ակտիվի կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից, չափումն իրականացնելով՝

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Բանկն իր ածանցյալ և առևտրային պորտֆելը դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Բանկը կարող է հաշվառել ֆինանսական գործիքներն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում է կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային պարտավորություններից և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Պահանջներ բանկերի նկատմամբ, հաճախորդներին տրված վարկեր, ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Բանկը չափում է բանկերի նկատմամբ պահանջները, հաճախորդներին տրված վարկերը և այլ ֆինանսական գործիքները ամորտիզացված արժեքով միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ (SPPI):

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկն իր բիզնես մոդելը սահմանում է այն մակարդակի վրա, որը լավագույն կերպով արտացոլում է գործունեության նպատակների իրագործման համար ֆինանսական ակտիվների խմբերի կառավարման ուղղությամբ որոշեցրած մեթոդները:

Բանկի բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ ավելի բարձր՝ համախմբված պորտֆելների մակարդակով, և հիմնվում է այնպիսի դիտարկելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների գնահատման և կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմին ներկայացման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը, մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնեսի կառավարիչների փոխհատուցման եղանակները (օրինակ՝ փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքների կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա)
- ▶ Վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, արժեքը և ժամկետները նույնպես հանդիսանում են Բանկի գնահատման կարևոր գործոններ:

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամիտ ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «վատագույն» կամ «սթրեսային» սցենարները: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո դրամական միջոցների հոսքերը տեղի են ունենում Բանկի սկզբնական ակնկալիքներից տարբեր կերպով, Բանկը չի փոխում տվյալ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայի համար հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր առաջացող կամ նոր ձեռք բերվող ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարման (SPPI) գնահատումներ

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, Բանկը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք նրանք բավարարում են SPPI գնահատման պահանջներին:

Այս գնահատման նպատակով, մայր գումար հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման ժամանակ և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի կյանքի ընթացքում (օրինակ՝ եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ վարձատրության/զեղչի ամորտիզացիա):

Վարկային պայմանագրի մեջ սովորաբար տոկոսի ամենակարևոր տարրերն են՝ փողի ժամանակային արժեքը և վարկային ռիսկը: SPPI գնահատումը իրականացնելու համար Բանկը կիրառում է դատողություն և հաշվի է առնում համապատասխան գործոններ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվի արժույթը և տոկոսադրույքի գործողության ժամանակահատվածը:

Համեմատության համար, այն պայմանագրային դրույթները, որոնք առաջացնում են ավելի քան նվազագույն ենթարկվածություն ռիսկերին կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի տատանողականության, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի վրա տոկոսի վճարում հանդիսացող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր: Այս դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Բանկը չափում է պարտքային գործիքները իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները.

- ▶ Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտները և վնասները ճանաչելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն կերպ, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները: Ապաճանաչման պահին, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված գումարային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների համար ակնկալվող վարկային կորուստները չեն նվազեցնում այդ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում շարունակվում են ներկայացվել իրական արժեքով: Փոխարենը, այն պահուստի չափով գումարը, որը կառաջանար, եթե ակտիվները չափվեին ամորտիզացված արժեքով, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ որպես կուտակված արժեզրկման գումար, շահույթում կամ վնասում համապատասխան ծախսագրմամբ: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված վնասը ակտիվի ապաճանաչումից հետո տեղափոխվում է շահույթի և վնասի կազմ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը երբեմն ընտրում է՝ իր բաժնային ներդրումների մի մասն առանց հետագա վերանայման դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ, երբ դրանք համապատասխանում են կապիտալի գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀ ՄՍ 32-ի «Ֆինանսական գործիքներ, Ներկայացում» ստանդարտի, և չեն պահվում առևտրային նպատակով: Նման դասակարգումը որոշվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր գործիքի համար:

Այս բաժնային գործիքներից օգուտները կամ վնասները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես այլ եկամուտ, երբ վճարման իրավունքը հաստատվել է, բացառությամբ, երբ Բանկն օգուտ է ստանում տվյալ մուտքերից՝ գործիքի արժեքի մի մասի վերականգնման միջոցով: Այդ դեպքում նման օգուտները հաշվառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքները ենթակա չեն արժեզրկման գնահատման: Այդ գործիքների օտարումից հետո, կուտակված վերազնահատման պահուստը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և չօգտագործված վարկային պարտավորություններ

Բանկը թողարկում է ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը ստացված վարձատրությունն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամեն երաշխիքի համար Բանկի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարների առավելագույնի չափով. սկզբնական ճանաչված արժեքի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիայի տարբերության և ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի:

Վարկավորման չօգտագործված պարտավորությունները և ակրեդիտիվները պարտավորվածություններ են, որի շրջանակներում պարտավորվածության տևողության ընթացքում Բանկը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ՝ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում, այդ պայմանագրերը ընդգրկված են ակնկալվող վարկային կորուստների պահանջների մեջ:

Բանկն երբեմն թողարկում է վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով: Այդ պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում չափվում են ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի և սկզբնական ճանաչված արժեքի առավելագույնի չափով, անհրաժեշտության դեպքում հանելով ճանաչված կուտակված եկամտի գումարը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Կատարողական երաշխիքի պայմանագրեր

Կատարողական երաշխիքները պայմանագրեր են, որոնք տրամադրում են փոխհատուցում, երբ մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունը: Կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը վարկային ռիսկ չեն փոխանցում: Համաձայն կատարողական երաշխիքի պայմանագրի՝ ռիսկը, դա հավանականությունն է, որ մյուս կողմը չի կատարի պայմանագրային պարտավորությունը: Հետևաբար, կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը չեն համարվում ֆինանսական գործիքներ և այդպիսով՝ չեն ընդգրկվում ՖՀՄՍ 9-ի շրջանակներում:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների վերադասակարգում

Բանկն սկզբնական ճանաչումից հետո չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները, չհաշված բացառիկ դեպքերը, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում: 2020թ.-ի ընթացքում Բանկը չի վերադասակարգել իր ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները (բացառությամբ պարտադիր պահուստների), ինչպես նաև ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ մինչև 90 օր մաքրման ժամկետ ունեցող և պայմանագրային պարտավորություններով չձանրաբեռնված միջոցները:

Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները արտացոլվում են ՀՀ ԿԲ գնման գներով, որոնք մոտավորապես համապատասխանում են իրական արժեքին՝ Լոնդոնի մետաղների բորսայի գնանշումների նկատմամբ գեղջմամբ: Թանկարժեք մետաղների հետ գործառնությունների ժամանակ ՀՀ ԿԲ գների փոփոխությունները հաշվառվում են որպես թանկարժեք մետաղների գործառնություններից գնային տարբերություններ այլ եկամուտների կազմում:

Հետգնման ու հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում: Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեգրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

Արժեթղթերը, որոնք փոխառության են տրվել գործընկերներին, շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Փոխառությամբ ներգրավված արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն երրորդ անձանց վաճառքի դեպքում: Այս դեպքում առջուկվաճառքի գործարքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ եկամուտների կազմում՝ հանած առևտրային արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների ծախսերը: Այդպիսի արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Բանկը բնականոն գործունեության ընթացքում արժույթային և կապիտալի շուկաներում օգտագործում է տարատեսակ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ, ներառյալ՝ ֆորվարդները, ֆյուչերսները, սվոփերը և օպցիոնները: Լյո ֆինանսական գործիքները նախատեսված են առևտրի համար և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշման հիման վրա կամ գնորոշման մոդելներով, որոնք հիմնված են բազիսային գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային արժեքների և այլ գործոնների վրա: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում: Նշված գործառնություններից ստացված արդյունքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես առևտրական նպատակով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից զուտ շահույթ կամ վնաս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Պարունակվող ածանցյալ գործիքը հիբրիդային գործիքի բաղադրիչ է, որը ներառում է նաև ոչ ածանցյալ մայր-պայմանագիր, որի արդյունքում համակցված գործիքի դրամական հոսքերի մի մասը տատանվում է առանձին ածանցյալ գործիքի նման: Պարունակվող ածանցյալ գործիքը առաջացնում է փոփոխություններ որոշ կամ բոլոր դրամական միջոցների հոսքերում, որոնք հակառակ դեպքում պահանջվում էին պայմանագրով, կախված սահմանված տոկոսադրույքից, ֆինանսական գործիքի գնից, ապրանքի գնից, արտարժույթի փոխարժեքից, գների ինդեքսից կամ դրույքից, վարկանշից կամ վարկային ինդեքսից, այլ փոփոխականից, պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այն հատուկ չէ պայմանագրի կողմի համար:

Ֆինանսական գործիքին կցված, բայց այդ գործիքից անկախ փոխանցվող ածանցյալ գործիքը, կամ գործիքը, որի պայմանագրային կողմը տարբերվում է այդ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմից, չի հանդիսանում պարունակվող ածանցյալ գործիք, այլ առանձին ածանցյալ գործիք է:

Պարտավորություններում կամ ոչ ֆինանսական մայր պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքները դիտարկվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ և հաշվառվում են իրական արժեքով, եթե համապատասխանում են ածանցյալ գործիքի վերոնշյալ սահմանմանը, նրանց տնտեսական հատկանիշները և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն մայր պայմանագրի հետ, և մայր պայմանագիրը չի համարվում առևտրային նպատակներով կնքված կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող: Պարունակվող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են առևտրային պորտֆելում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են բիզնես մոդելի և SPPI-ի գնահատումների հիման վրա:

Մուրհակներ

Գնված մուրհակները ներառվում են առևտրական նպատակով պահվող արժեթղթերում, պահանջներ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր հողվածներում՝ կախված ձեռք բերման նպատակից և պայմաններից, և հաշվառվում են հաշվետվությունում ակտիվների համապատասխան դասերի նկատմամբ կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության սկզբունքների հիման վրա:

Փոխառու միջոցներ

Թողարկված ֆինանսական գործիքները կամ դրանց բաղկացուցիչները դասակարգվում են որպես պարտավորություններ, եթե պայմանագրային համաձայնության արդյունքում Բանկն ունի պարտավորություն փոխանցելու դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ, կամ այլ կերպ կատարելու պարտավորությունները, բացի հաստատուն գումարով դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների՝ սեփական բաժնեմասային գործիքների հաստատուն քանակով փոխարինելը: Նման գործիքները իրենց մեջ ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, բանկերի միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, թողարկված պարտատուները, այլ փոխառու միջոցները և ստորադաս փոխառու միջոցները: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառու միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառման միջոցով: Պարտավորության ապաճանաչման դեպքում, ինչպես նաև ամորտիզացիայի ընթացքում, եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Եթե Բանկը գնում է սեփական պարտավորությունները, դրանք հանվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված փոխհատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

(հազար ՀՀ դրամ)

**3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր
(շարունակություն)****Վարձակալություն****i. Բանկը՝ որպես վարձակալ**

Բանկը կիրառել է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են պայմանագրի հիմքում ընկած ակտիվները օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կդառնա վարձակալի կողմից օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները, և ճշգրտված վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափմամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարը, սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ: Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը խելամուտորեն համոզված է, որ ձեռք կբերի վարձակալված ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը պայմանագրի ավարտին, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից և վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսումը, վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարները, որոնք սպասվում է, որ կվճարվեն վարձակալի կողմից՝ մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո: Վարձավճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գին, երբ Բանկը խելամուտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է Բանկի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը: Փոփոխուն վարձավճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ իրավիճակը:

Վարձավճարների ներկա արժեքը հաշվելիս Բանկն օգտագործում է սկզբնական կիրառման ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հետադարձաբար որոշել: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորության գումարը ավելացվում է՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար, և նվազեցվում է՝ կատարված վարձավճարները արտացոլելու համար: Ավելին, վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ էության հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատումներում փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Բանկը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալությունների ճանաչման բացառությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այն վարձակալությունները, որոնց վարձակալության ժամկետը մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ 12 ամիս է կամ դրանից պակաս, և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Բանկը կիրառում է նաև փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը այն ակտիվների վրա, որոնք համարվում են փոքրարժեք (2,500 հազ. ՀՀ դրամը չգերազանցող): Կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Վարձակալություն (շարունակություն)

ii. Գործառնական վարձակալություն – Բանկը որպես վարձատու

Վարձակալությունները, երբ Բանկը չի փոխանցում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված նշանակալի բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն: Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է այլ եկամտի կազմում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, քանի որ գործառնական բնույթի է: Գործառնական վարձակալության բանակցությունների և պայմանավորվածությունների գծով կրած սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները ավելացվում են տրամադրված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում նույն հիմունքով, որը կիրառվում է վարձակալական եկամուտը ճանաչելիս: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածի ընթացքում, որում դրանք ստացվում են:

iii. Ֆինանսական վարձակալություն – Բանկը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի մեկնարկի պահից Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ՝ վարձակալությունում զուտ ներդրումներին հավասար գումարով: Ֆինանսական եկամտի ճանաչումը հիմնված է այնպիսի գրաֆիկի վրա, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույք ֆինանսական վարձակալության շրջանակներում վարձատուի զուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների սկզբնական գնահատման մեջ:

Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են զուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավական հիմք և գոյություն ունի դրանք զուտ հիմքով մարելու կամ միաժամանակ ակտիվները իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է ունենա իրավական ուժ բոլոր ստորև ներկայացված դեպքերում՝

- ▶ բնականոն գործունեության ընթացքում,
- ▶ պարտականությունների չկատարման դեպքում,
- ▶ կազմակերպության կամ դրա որևէ գործընկերոջ վճարունակ չլինելու կամ լուծարման ժամանակ:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հաշվանցման գլխավոր համաձայնությունների վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

Վերակազմակերպված վարկեր

Հնարավորության դեպքում Բանկը ձգտում է վերակազմակերպել վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Դա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմանները այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարկ, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով դասակարգվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI): Երբ Բանկը գնահատում է՝ արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները՝

- ▶ վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- ▶ գործընկերոջ փոփոխությունը,
- ▶ եթե փոփոխությունը այնպիսին է, որ գործիքը այլևս չի համապատասխանի SPPI չափանիշին:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում զգալիորեն տարբերվող դրամական հոսքերի, փոփոխությունը չի բերում ապաճանաչման: Հիմք ընդունելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական հոսքերի փոփոխությունը, Բանկը հաշվառում է փոփոխությունից օգուտը կամ վնասը՝ ներկայացնելով այն ֆինանսական արդյունքների մասին ֆինանսական հաշվետվությունում որպես տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով, այն չափով, որքանով արժեզրկումից վնասը դեռ չի հաշվառվել:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Վերականգնակերպված վարկեր (շարունակություն)

Այն փոփոխությունների համար, որոնք չեն հանգեցնում ապաճանաչման, Բանկը նաև վերագնահատում է, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ, կամ արդյոք ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես արժեզրկված: Երբ փոփոխության արդյունքում ակտիվը դասակարգվում է որպես վարկային առումով արժեզրկված, այն պետք է մնա 3-րդ մակարդակում՝ նվազագույնը վեցամսյա փորձաշրջանով: Վերականգնակերպված վարկը 3-րդ մակարդակից վերադասակարգելու համար պետք է կատարված լինեն մայր գումարի կամ տոկոսների որոշ մասի պարբերական վճարումներ առնվազն փորձաշրջանի տևողության կեսի ընթացքում՝ փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, երբ կիրառելի է, ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ▶ ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- ▶ Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով, ինչպես նաև,
- ▶ Բանկը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ Բանկը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, ո՛չ փոխանցել և ո՛չ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը, ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով Բանկը շարունակում է մասնակցություն ունենալ տվյալ ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից՝ նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և փոխհատուցման առավելագույն գումար, որը կարող է պահանջվել Բանկից:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), Բանկի մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից՝ նվազագույնը՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Արժեթղթավորում

Գործառնական գործունեության շրջանակում Բանկը արժեթղթավորում է իր ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնականում այդ ակտիվները վաճառելով հատուկ նշանակության կազմակերպությունների, որոնք արժեթղթեր են տրամադրում իրենց ներդրողներին: Փոխանցված ակտիվները կարող են ենթակա լինել ապաճանաչման ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն: Արժեթղթերով ապահովված ֆինանսական ակտիվներում մասնակցությունը կարող է պահվել Բանկի կողմից, և այն սկզբնապես դասակարգվում է որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Արժեթղթավորման գծով օգուտները կամ վնասները գնահատվում են ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և պահպանվող մասնակցության հիման վրա՝ հիմք ընդունելով փոխանցման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքների հարաբերակցությունը:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները մասամբ կամ ամբողջությամբ դուրս են գրվում միայն այն ժամանակ, երբ Բանկը դադարեցրել է վերականգնումը՝ կապված գրավի իրացման կամ դրա բռնագանձման ցածր հավանականությամբ: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ: Բոլոր հետագա վերականգնումները հաշվանցվում են վարկային կորուստներից ծախսերի հետ: Դուրսգրումը հանդիսանում է ապաճանաչման դեպք:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում, չեղյալ է համարվում կամ լրանում է դրա գործողության ժամկետը:

Եթե նույն վարկատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն փոփոխված են նախորդի համեմատ, նման փոխարինումը կամ փոփոխությունը դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ընթացիկ ծախսը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների վրա պարտավորությունների մեթոդով: Հետաձգված շահութահարկը հաշվարկվում է բոլոր ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող գուղվի կամ ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, և որն առաջացման պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական, ո՛չ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի նկատմամբ կարող են կիրառվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքաչափով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքաչափերի վրա:

Հետաձգված շահութահարկը հաշվարկվում է այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր և ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումներից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները ենթակա են կառավարման, և հավանական է, որ դրանք տեսանելի ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում գործում են նաև այլ գործառնական հարկեր, որոնք վերաբերում են Բանկի գործունեությանը: Այդ հարկերը ներառված են այլ գործառնական ծախսերում:

Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հիմնական միջոցները արտացոլվում են սկզբնական արժեքով առանց ամենօրյա սպասարկման ծախսերի՝ հանած կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Այդ գումարը ներառում է սարքավորման փոխարինման ժամանակ կատարված ծախսերը, եթե դրանք բավարարում են ճանաչման չափանիշներին:

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է արժեզրկման տեսանկյունից այն դեպքում, երբ առաջանում են դեպքերի կամ իրավիճակների այնպիսի փոփոխություններ, որոնք վկայում են, որ այդպիսի ակտիվների արժեքը, հնարավոր է, որ չի փոխհատուցվի:

Փաստացի արժեքով սկզբնական ճանաչումից հետո շենքերն արտացոլվում են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է իրական արժեքը վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ՝ հանած համապատասխան կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Վերագնահատումն իրականացվում է բավարար պարբերականությամբ, որպեսզի վերագնահատված ակտիվի իրական արժեքը էականորեն չտարբերվի դրա հաշվեկշռային արժեքից:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ կուտակված մաշվածությունը բացառվում է՝ միաժամանակ նվազեցվելով ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից, և ստացված գումարը վերահաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ակտիվի վերագնահատված գումարը: Վերագնահատման արժեքի աճը արտացոլվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների կազմում, եթե այն տվյալ ակտիվի արժեքի նախորդ նվազման վերականգնում չէ, որը նախկինում արտացոլվել էր ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այս դեպքում ակտիվի արժեքի աճը վերագրվում է ֆինանսական արդյունքներին: Վերագնահատումից արժեքի նվազումը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ նախկինում հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում արտացոլված նույն ակտիվի գծով արժեքի աճի հաշվին այդպիսի նվազեցման անմիջական հաշվանցմանը:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստի տարեկան փոխանցումը չբաշխված շահույթ իրականացվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի մաշվածության գումարների տարբերության հաշվին: Ակտիվի օտարման դեպքում վերագնահատման պահուստում ներառված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը սկսվում է կատարվել այն ժամանակ, երբ այն օգտագործման համար մատչելի է դառնում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ ակտիվների ներքոնշյալ օգտակար ծառայության զննահատված ժամկետների ընթացքում՝

	<i>Տարի</i>
Շենքեր և կառուցվածքներ	50
Կահույք և պարագաներ	8
Սերվերային սարքավորումներ, էմբոսերներ, բանկոմատներ և արժույթի փոխարկման մեքենաներ	10
Համակարգչային և գրասենյակային տեխնիկա	5
Փոխադրամիջոցներ	10

Ակտիվի մնացորդային արժեքները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մաշվածության հաշվարկման մեթոդները վերանայվում և, եթե անհրաժեշտ է, փոփոխվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

Վերանորոգումների և արդիականացման հետ կապված ծախսումները ծախսագրվում են կատարման ժամանակ և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերի կազմում բացառությամբ, եթե դրանք որակավորվում են որպես կապիտալացվող:

Գուղվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը սկզբնապես ճանաչվում է որպես փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի գուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերություն: Դուստր ընկերությունների ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուղվիլը ճանաչվում է գուղվիլի և ոչ նյութական ակտիվների կազմում: Ասոցիացված կազմակերպությունների ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուղվիլը արտացոլվում է ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումների կազմում: Սկզբնական ճանաչումից հետո գուղվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուղվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություններ կամ հանգամանքների փոփոխություններ վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը, արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու նպատակով, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած բաշխվում է Բանկի դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերի միջև, որոնք ակնկալվում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում կստանան օգուտներ՝ անկախ այն բանից, թե ձեռքբերված կազմակերպության այլ ակտիվներն ու պարտականությունները վերագրվում են այդ դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերին, թե՛ ոչ: Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուղվիլը, պետք է.

- ▶ իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուղվիլի վերլուծության տեսանկյունից Բանկի կազմում առավել ցածր մակարդակի վարչական միավոր
- ▶ մինչև միավորումը չգերազանցի գործառնական սեզմենտը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի սահմանման:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Գուդվիլ (շարունակություն)

Գուդվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուդվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

Այլ ոչ նյութական ակտիվներ

Այլ ոչ նյութական ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերն ու լիցենզիաները:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով: Ձեռնարկատիրական միավորման արդյունքում ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվների արժեքը ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կուտակված վնասները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով օգտակար ծառայության ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի, և գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից, երբ առկա են արժեզրկման հայտանիշեր: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են, նվազագույնը, յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Բանկը դասակարգում է ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) որպես վաճառքի համար պահվող, եթե դրա հաշվեկշռային արժեքը փոխհատուցվելու է հիմնականում վաճառքի գործարքի, այլ ոչ թե շարունակական օգտագործման միջոցով: Դրա համար ակտիվը (կամ օտարման խումբը) պետք է իր ներկա վիճակում պատրաստ լինի անմիջապես վաճառքի համար՝ միայն այդպիսի ակտիվների (կամ օտարման խմբերի) վաճառքների համար բնորոշ և ընդունված պայմաններով, իսկ դրա վաճառքը պետք է լինի բարձր հավանական:

Որպեսզի վաճառքը ունենա բարձր հավանականություն, Բանկի ղեկավարությունը պետք է հստակորեն նպատակադրված լինի պլանավորել վաճառք ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) և պետք է ձեռնարկի գնորդ գտնելու և վաճառքի պլանը կատարելու ակտիվ ծրագիր: Ավելին, ակտիվը (կամ օտարման խումբը) իր ընթացիկ իրական արժեքի համեմատ ողջամիտ գնով պետք է ակտիվորեն առաջարկվի շուկայում վաճառքի համար, բացի այդ պետք է ակնկալվի, որ դասակարգման ամսաթվից հետո մեկ տարվա ընթացքում վաճառքը կհամարվի ավարտված:

Բանկը վաճառքի համար պահվող ակտիվը (կամ օտարման խումբը) չափում է հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքից նվազագույնով: Բանկը ճանաչում է արժեզրկումից վնասներ՝ ակտիվի (կամ օտարման խմբի) արժեքի սկզբնական կամ հետագա՝ մինչև վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքը դուրսգրումների միջոցով, եթե իրադարձությունները կամ պայմանների փոփոխությունները վկայում են, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է արժեզրկված լինել:

Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների արժեքը որոշվում է առաջին մուտք առաջին ելք սկզբունքի հիման վրա և իր մեջ ներառում է պաշարների ձեռքբերման և ներկա գտնվելու վայր և վիճակին բերելու հետ կապված ծախսումները:

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի գործող իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը, որոնք դիսկրետիզացիայի շահաբաժիններ են իրավունք են տալիս, դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում՝ որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվություններում:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, այլ բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ պարտավորության մարման հետ կապված ռեսուրսների արտահոսքը համարվում է քիչ հավանական: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը

Եկամուտները ճանաչվում են, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն Բանկ, և այդ եկամուտները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս

Բանկը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների: Արդյունավետ տոկոսադրույքը այն տոկոսադրույքն է, որով զեղչված ակնկալվող ապագա դրամական վճարումները կամ ներհոսքերը ֆինանսական գործիքի ենթադրվող ողջ օգտագործման ժամանակահատվածում կամ կիրառելի դեպքերում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածում, ճշգրտորեն զեղչվում են մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները ճշգրտվում են Բանկի կողմից միջոցների ելքերի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է արժեզրկված, Բանկը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ֆինանսական ակտիվը վերականգնվում է և այլևս արժեզրկված չէ, Բանկը վերադառնում է համախառն հիմքով տոկոսային եկամտի հաշվարկին:

Ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների համար Բանկը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով սկզբնական ճանաչման ժամանակ զեղչվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ՝ վարկային կորուստները)՝ ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքին:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ «Այլ տոկոսային եկամուտներում»՝ օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Հաճախորդներին մատուցվող տարբեր ծառայություններից Բանկը ստանում է միջնորդավճարների գծով եկամուտ: Միջնորդավճարների գծով եկամուտը կարող է բաժանվել հետևյալ երկու խմբի.

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից

Միջնորդավճարների գծով եկամուտը, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից, հաշվեգրվում է այդ ժամանակահատվածի ընթացքում: Նման հոդվածները ներառում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը ակտիվների կառավարման, պահառության և կառավարման ու խորհրդատվական այլ ծառայությունների համար միջնորդավճարները: Վարկերի տրամադրման գծով պարտավորության դիմաց միջնորդավճարները, եթե վարկի օգտագործման հավանականությունը բարձր է, և վարկերի հետ կապված այլ միջնորդավճարները հետաձգվում են (վարկերի տրամադրման հետ կապված ցանկացած լրացուցիչ ծախսումների հետ միասին) և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ՝ մատուցված միջնորդային ծառայությունների գծով

Երրորդ անձի անունից գործարքի բանակցություններն անցկացնելու և մասնակցելու համար (օրինակ՝ երբ Բանկի կատարողական պարտավորությունն է բաժնետոմսերի կամ այլ արժեթղթերի առքը, կամ ընկերության առք ու վաճառքի համաձայնագրի կնքումը) ստացված կոմիսիոն վճարները ճանաչվում են այդ գործարքի ավարտից հետո: Կոմիսիոն վճարները կամ դրանց բաղկացուցիչ մասերը, որոնք կապված են որոշակի կատարողական պարտավորությունների հետ, ճանաչվում են համապատասխան ցուցանիշների բավարարումից հետո:

Ծախսերի ճանաչումը եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարում ստանալու իրավունքը հաստատվում է:

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը Բանկի գործառնական ու հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի՝ գործարքի օրվա միջին շուկայական փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Արտարժույթային գործառնականություններից օգուտներ/(վնասներ)» արտարժույթի վերազնահատում» հոդվածում: Ոչ դրամային հոդվածների համար, որոնք ներկայացվում են արտարժույթով արտահայտված սկզբնական արժեքով, վերազնահատման ժամանակ կիրառվում է սկզբնական գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ նվազեցված արտարժույթով կատարված գործարքի գծով ծախսերը: 2020 և 2019 թվականների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից հայտարարված փոխարժեքը կազմում էր 1 ԱՄՆ դոլարի համար 522.59 և 479.70 ՀՀ դրամ համապատասխանորեն:

Հրապարակված, բայց դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված են նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը մտադիր է կիրառել այս նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, կիրառելիության դեպքում, ուժի մեջ մտնելուց հետո:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հրապարակված, բայց դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» - Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար
«10 տոկոս» թեսթում ներառվող վճարներ

Որպես 2018-2020թթ. ՖՀՄՍ ստանդարտների տարեկան բարելավումների գործընթացի մաս, ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունները: Փոփոխությունները պարզաբանում են այն վճարները, որոնք Բանկը ներառում է գնահատելիս, թե արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները ըստ էության տարբեր են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն նրանց, որոնք վճարվում կամ ստացվում են փոխառուի և փոխատուի միջև, ներառյալ երրորդ կողմի անունից փոխառուի կամ փոխատուի կողմից վճարված կամ ստացված վճարները: Բանկը կիրառում է փոփոխությունը այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխված կամ փոխանակված են՝ Բանկի կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման պահին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Բանկը կկիրառի փոփոխությունները այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք ձևափոխված կամ փոխանակված են Բանկի կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, և չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները Էական ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

«Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում – Փուլ 2». Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտներում

2020թ. օգոստոսին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է «Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում – Փուլ 2». Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտներում՝ պարզաբանելու հաշվապահական հաշվառման այն խնդիրները, որոնք առաջանում են IBOR-ը (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքը) RFR-ով (ռիսկից զերծ տոկոսադրույքով) փոխարինելիս:

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխման 2-րդ փուլը ներառում է մի շարք մեղմացումներ և լրացուցիչ բացահայտումներ: Մեղմացումները կիրառելի են այն ժամանակ, երբ ֆինանսական գործիքը անցում է կատարում IBOR-ից (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքից) RFR-ի (ռիսկից զերծ տոկոսադրույքի):

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխման արդյունքում պայմանագրային դրամական հոսքերի որոշման հիմունքների փոփոխությունները, հանդիսանալով գործնական միջոց, պետք է դիտարկվեն (practical expedient to be treated) որպես լրացող տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունք, պայմանով որ այդ ֆինանսական գործիքի համար անցումը IBOR (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույք) ուղենիշային տոկոսադրույքից RFR-ի (ռիսկից զերծ տոկոսադրույք) տեղի է ունենում տնտեսապես հավասար հիմունքներով:

Բանկը կկիրառի IBOR-ի (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքի) 2-րդ փուլի բարեփոխումը 2021թ. հունվարի 1-ից:

4. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Գնահատումների անորոշություն

Բանկի կողմից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված գումարների վերաբերյալ կատարվել են հետևյալ առավել կարևոր գնահատումները և դատողությունները.

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Եթե ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել ակտիվ շուկայի գների հիման վրա, ապա այն որոշվում է տարբեր գնահատման մոդելների կիրառմամբ, ներառյալ՝ մաթեմատիկական մոդելները: Այդպիսի մոդելների համար ելակետային տվյալները որոշվում են որպես դիտարկվող շուկաների տվյալներ, եթե դա հնարավոր է: Հակառակ դեպքում իրական արժեքի որոշման համար անհրաժեշտ է կիրառել դատողություններ: Լրացուցիչ տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ (շարունակություն)**Գնահատումների անորոշություն (շարունակություն)***Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ*

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի գնահատումը ֆինանսական ակտիվների բոլոր դասերի համար պահանջում է դատողություն, մասնավորապես՝ ապագա դրամական հոսքերի գումարի և ժամանակի և գրավի արժեքի գնահատումը՝ արժեզրկման գծով վնասների որոշման և վարկային ռիսկի զգալի աճի գնահատման ժամանակ: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Բանկի՝ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկները ելնում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական մուտքային տվյալների ընտրության և նրանց փոխկապակցվածության վերաբերյալ: ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են՝

- ▶ Ներքին վարկային վարկանիշի համակարգը, որն օգտագործվում է Բանկի կողմից՝ դեֆոլտի հավանականությունը որոշելու համար (PD),
- ▶ Բանկի գնահատման չափանիշները, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ, ինչի արդյունքում ֆինանսական ակտիվների պահուստները պետք է չափվեն ելնելով գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների մեծության և որակական գնահատման հիման վրա,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվների խմբավորումը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով,
- ▶ ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և ներդրված միջոցների ընտրությունը,
- ▶ Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսագիտական մուտքային տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,
- ▶ Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված վարկերի արժեզրկման պահուստը կազմում է 23,947,124 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 22,435,116 հազ. ՀՀ դրամ): Ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 8-ում և 26-ում:

Վարձակալություններ. լրացուցիչ փոխառության ներգրավման տոկոսադրույքի գնահատում

Բանկը չի կարող հեշտությամբ որոշել վարձակալության ենթադրվող տոկոսադրույքը, հետևաբար վարձակալության գծով պարտավորությունը չափելիս կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը վարձակալը ստիպված կլինի վճարել համանման ժամկետով և համանման ապահովմամբ այն փոխառու միջոցների դիմաց, որոնք անհրաժեշտ են համանման տնտեսական միջավայրում համանման արժեք ունեցող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ձեռքբերման համար: Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը արտացոլում է այն գումարը, որը Բանկը «պետք է վճարի», ինչը պահանջում է գնահատումների կիրառում, երբ չկան դիտարկելի տոկոսադրույքներ, կամ երբ անհրաժեշտ է կատարել ճշգրտումներ՝ վարձակալության ժամկետները և պայմանները արտացոլելու համար (օրինակ, եթե դուստր ընկերության կողմից կնքված վարձակալության պայմանագրի արժույթը տարբերվում է իր ֆունկցիոնալ արժույթից):

Բանկը գնահատում է լրացուցիչ փոխառության ներգրավման տոկոսադրույքը՝ օգտագործելով դիտարկելի ելակետային տվյալներ (ինչպիսիք են օրինակ՝ շուկայական տոկոսադրույքները), եթե այդպիսիք հասանելի են, և օգտագործում է բանկին հատուկ որոշակի հաշվարկային գնահատականներ:

5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ	26,316,153	27,943,467
Կանխիկ միջոցներ	18,562,966	21,364,646
Այլ բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ	19,239,181	11,389,298
Ժամկետային ավանդներ այլ բանկերում, մինչև 90 օր մարման ժամկետով	4,273,499	3,142,204
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ	(10,892)	(2,640)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	68,380,907	63,836,975

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)

Դրամական միջոցների բոլոր մնացորդները վերագրված են առաջին փուլին: Տարվա ընթացքում ԱՎԿ պահուստի փոփոխության վերլուծությունը հետևյալն է.

	2020 թ.	2019 թ.
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,640	11,804
ԱՎԿ փոփոխություն	8,252	(9,164)
ԱՎԿ պահուստ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,892	2,640

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 23,512,680 հազ. ՀՀ դրամ դրամական միջոցներ տեղաբաշխվել են միջազգային հաշվարկների գծով Բանկի հիմնական գործընկեր 11 բանկերի թղթակցային հաշիվներում և միջբանկային ավանդներում (2019թ.՝ 14,531,502 հազ. ՀՀ դրամ 10 բանկերում):

6. Առևտրային արժեթղթեր

Բանկին պատկանող առևտրային արժեթղթերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	146,399	611,871
Առևտրային արժեթղթեր	146,399	611,871
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	313,141	—
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	313,141	—

7. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
Պարտադիր պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,597,607	9,882,701
Այլ միջոցներ սահմանափակ օգտագործման իրավունքով	1,487,252	1,228,506
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ	(4,494)	(958)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	17,080,365	11,110,249

Բանկերը պարտավոր են ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխել ոչ տոկոսային դրամային ավանդներ (պարտադիր պահուստներ), որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային միջոցների 2%-ի և արտարժույթային միջոցների 18%-ի չափով, որի պահուստավորումը իրականացվում է 10% ՀՀ դրամով և 8% արտարժույթով:

Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ օրենսդրությամբ, սակայն պահուստավորման նվազագույն գումարը չպահպանելը հանգեցնում է տույժերի կիրառման:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,487,252 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով օգտագործման սահմանափակ իրավունքով միջոցները (2019թ.՝ 1,228,506 հազ. ՀՀ դրամ) տեղաբաշխվել են գործընկեր բանկերում որպես հաշվարկային գործառնությունների ապահովման միջոց:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,111,207	11,111,207
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	5,785,870	5,785,870
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	187,782	187,782
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,084,859	17,084,859

(հազար ՀՀ դրամ)

7. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ (շարունակություն)

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	958	958
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,650	2,650
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	886	886
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,494	4,494

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	18,149,838	18,149,838
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,434	10,434
Մարված ակտիվներ	(7,012,781)	(7,012,781)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(36,284)	(36,284)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,111,207	11,111,207

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,731	5,731
Մարված ակտիվներ	(2,184)	(2,184)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(2,589)	(2,589)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	958	958

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
Կորպորատիվ վարկավորում	29,101,150	30,007,861
Փոքր բիզնեսի վարկավորում	7,162,599	6,941,284
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	7,753,662	9,025,072
Սպառողական վարկավորում	157,443,565	146,817,051
Հիփոթեքային վարկավորում	24,095,516	15,762,568
Այլ	2,094,358	2,801,844
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	227,650,850	211,355,680
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ	(23,947,124)	(22,435,116)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	203,703,726	188,920,564

Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկավորման համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,725,394	–	19,282,467	30,007,861
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,036,674	–	–	4,036,674
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(1,914,872)	–	(1,722,363)	(3,637,235)
Տեղափոխում Փուլ 2	(9,947,062)	9,947,062	–	–
Վերականգնումներ	–	–	592,628	592,628
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(5,608,554)	(5,608,554)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	1,703,850	407,704	1,598,222	3,709,776
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,603,984	10,354,766	14,142,400	29,101,150

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի արժեքի մասն
պահուստ (շարունակություն)**

Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	526,647	–	14,181,672	14,708,319
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	65,019	–	–	65,019
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(31,339)	–	(592,628)	(623,967)
Տեղափոխում Փուլ 2	(770,945)	770,945	–	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	3,462	84,744	–	88,206
Չեղջի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	–	–	331,095	331,095
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	203,550	(32,616)	1,179,714	1,350,648
Վերականգնումներ	–	–	592,628	592,628
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(5,608,554)	(5,608,554)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	34,077	32,616	770,987	837,680
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	30,471	855,689	10,854,914	11,741,074

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկավորման համախառն
հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	20,241,103	–	41,024,552	61,265,655
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11,107,792	–	–	11,107,792
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(20,241,103)	–	(1,789,018)	(22,030,121)
Տեղափոխում Փուլ 2	(390,536)	390,536	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(390,536)	390,536	–
Վերականգնումներ	–	–	159,381	159,381
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(19,946,345)	(19,946,345)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	8,138	–	(556,639)	(548,501)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,725,394	–	19,282,467	30,007,861

Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	406,969	–	28,681,984	29,088,953
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,266,319	–	–	1,266,319
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(905,044)	–	(1,739,673)	(2,644,717)
Տեղափոխում Փուլ 2	(343,524)	343,524	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(343,524)	343,524	–
Չեղջի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	–	–	359,548	359,548
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	93,789	–	6,836,824	6,930,613
Վերականգնումներ	–	–	159,381	159,381
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(19,945,689)	(19,945,689)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	8,138	–	(514,227)	(506,089)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	526,647	–	14,181,672	14,708,319

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի արժեքի մասն
պահուստ (շարունակություն)**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում փոքր բիզնեսի վարկավորման համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Փոքր բիզնեսի վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,613,221	99,677	1,228,386	6,941,284
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,678,089	—	—	4,678,089
Մարված ակտիվներ	(1,502,995)	(2,760,451)	(489,320)	(4,752,766)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,177,033	(42,897)	(1,134,136)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(3,237,989)	3,268,238	(30,249)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,611,764)	(135,001)	1,746,765	—
Վերականգնումներ	—	—	184,370	184,370
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(101,718)	(101,718)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	—	—	213,340	213,340
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,115,595	429,566	1,617,438	7,162,599

Փոքր բիզնեսի վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	37,818	22,133	1,101,716	1,161,667
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	39,574	—	—	39,574
Մարված ակտիվներ	(24,637)	(22,179)	(184,370)	(231,186)
Տեղափոխում Փուլ 1	43,318	(41,638)	(1,680)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(83,486)	107,059	(23,573)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,205)	(112,435)	113,640	—
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(31,724)	117,446	(52,492)	33,230
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտում)	—	—	133,631	133,631
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	111,901	39,588	7,867	159,356
Վերականգնումներ	—	—	184,370	184,370
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(101,718)	(101,718)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	—	—	203,875	203,875
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	91,559	109,974	1,381,266	1,582,799

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում փոքր բիզնեսի վարկավորման համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Փոքր բիզնեսի վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,305,003	46,490	1,709,225	6,060,718
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,173,297	—	—	4,173,297
Մարված ակտիվներ	(2,385,276)	(46,239)	(322,710)	(2,754,225)
Տեղափոխում Փուլ 1	39,776	(28,835)	(10,941)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(186,560)	199,954	(13,394)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(332,014)	(71,487)	403,501	—
Վերականգնումներ	—	—	96,660	96,660
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(599,578)	(599,578)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,005)	(206)	(34,377)	(35,588)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,613,221	99,677	1,228,386	6,941,284

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի արժեքի մասն
պահուստ (շարունակություն)**

Փոքր բիզնեսի վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	61,379	13,418	1,262,735	1,337,532
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	175,627	—	—	175,627
Մարված ակտիվներ	(20,668)	(5,536)	(83,529)	(109,733)
Տեղափոխում Փուլ 1	37,494	(26,552)	(10,942)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(36,613)	44,684	(8,071)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(117,250)	(55,935)	173,185	—
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(23,577)	36,948	44,281	57,652
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	—	—	121,457	121,457
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(38,574)	15,106	137,731	114,263
Վերականգնումներ	—	—	96,660	96,660
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(599,578)	(599,578)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	—	—	(32,213)	(32,213)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	37,818	22,133	1,101,716	1,161,667

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	135,011,089	5,547,824	6,258,138	146,817,051
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	79 537 885	—	—	79,537,885
Մարված ակտիվներ	(52,826,830)	(4,142,879)	(5,740,217)	(62,709,926)
Տեղափոխում Փուլ 1	2,060,882	(1,356,402)	(704,480)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(17,153,373)	18,584,810	(1,431,437)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(10,516,657)	(6,073,192)	16,589,849	—
Վերականգնումներ	—	—	4,297,616	4,297,616
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(10,533,778)	(10,533,778)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	27,828	280	6,609	34,717
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	136,140,824	12,560,441	8,742,300	157,443,565

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,032,263	1,198,907	3,017,639	6,248,809
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,823,584	—	—	1,823,584
Մարված ակտիվներ	(772,405)	(313,531)	(4,250,195)	(5,336,131)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,430,843	(1,095,903)	(334,940)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,521,324)	3,692,262	(1,170,938)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(8,235)	(4,894,019)	4,902,254	—
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(1,490,239)	2,797,832	1,939,867	3,247,460
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	—	—	642,569	642,569
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	1,915,238	2,200,938	5,721,638	9,837,814
Վերականգնումներ	—	—	4,297,616	4,297,616
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(10,533,778)	(10,533,778)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	608	250	119	977
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,410,333	3,586,736	4,231,851	10,228,920

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի արժեքը կման պահուստ (շարունակություն)**

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	110,299,664	3,371,870	4,257,737	117,929,271
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	109,764,818	—	—	109,764,818
Մարված ակտիվներ	(66,614,706)	(1,793,479)	(6,273,051)	(74,681,236)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,826,632	(1,094,334)	(732,298)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(9,679,951)	10,251,422	(571,471)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(10,580,006)	(5,186,802)	15,766,808	—
Վերականգնումներ	—	—	2,387,765	2,387,765
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(8,577,055)	(8,577,055)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(5,362)	(853)	(297)	(6,512)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	135,011,089	5,547,824	6,258,138	146,817,051

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,520,668	691,835	2,090,764	4,303,267
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,738,528	—	—	1,738,528
Մարված ակտիվներ	(857,759)	(280,354)	(2,444,732)	(3,582,845)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,617,493	(916,005)	(701,488)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,491,240)	1,804,285	(313,045)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(88,326)	(3,408,783)	3,497,109	—
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(1,664,298)	1,722,078	1,930,808	1,988,588
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	—	—	227,704	227,704
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	1,257,285	1,586,033	4,919,886	7,763,204
Վերականգնումներ	—	—	2,387,765	2,387,765
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(8,577,055)	(8,577,055)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(88)	(182)	(77)	(347)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,032,263	1,198,907	3,017,639	6,248,809

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	14,679,503	380,689	702,376	15,762,568
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	9,245,334	—	—	9,245,334
Մարված ակտիվներ	(780,906)	(50,454)	(1,013,622)	(1,844,982)
Տեղափոխում Փուլ 1	139,882	(131,528)	(8,354)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(838,544)	950,678	(112,134)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(26)	(858,075)	858,101	—
Վերականգնումներ	—	—	922,725	922,725
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(181,715)	(181,715)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	116,255	14,494	60,837	191,586
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,561,498	305,804	1,228,214	24,095,516

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)**

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	50,058	45,197	160,130	255,385
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	123,167	—	—	123,167
Մարված ակտիվներ	(2,585)	(1,079)	(922,725)	(926,389)
Տեղափոխում Փուլ 1	49,714	(45,730)	(3,984)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(118,527)	191,370	(72,843)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(26)	(141,119)	141,145	—
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(47,148)	(20,765)	66,726	(1,187)
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	—	—	26,027	26,027
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	23,606	2,206	107,765	133,577
Վերականգնումներ	—	—	922,725	922,725
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(181,715)	(181,715)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	569	1,729	16,195	18,493
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	78,828	31,809	259,446	370,083

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,168,523	296,742	1,072,732	12,537,997
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	5,527,436	—	—	5,527,436
Մարված ակտիվներ	(1,766,632)	(55,185)	(539,643)	(2,361,460)
Տեղափոխում Փուլ 1	89,331	(72,401)	(16,930)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(224,489)	234,796	(10,307)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(102,047)	(21,803)	123,850	—
Վերականգնումներ	—	—	386,626	386,626
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(308,975)	(308,975)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(12,619)	(1,460)	(4,977)	(19,056)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,679,503	380,689	702,376	15,762,568

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	100,119	43,639	406,807	550,565
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	48,727	—	—	48,727
Մարված ակտիվներ	(12,609)	(4,463)	(415,900)	(432,972)
Տեղափոխում Փուլ 1	45,931	(33,164)	(12,767)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(17,463)	22,660	(5,197)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(11,431)	(21,038)	32,469	—
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(45,274)	17,601	6,452	(21,221)
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	—	—	83,892	83,892
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(57,899)	20,133	(12,039)	(49,805)
Վերականգնումներ	—	—	386,626	386,626
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(308,975)	(308,975)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(43)	(171)	(1,238)	(1,452)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	50,058	45,197	160,130	255,385

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հաճախորդներին տրված այլ վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հաճախորդներին տրված այլ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,668,443	65,424	67,977	2,801,844
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,611,701	—	—	1,611,701
Մարված ակտիվներ	(2,250,208)	(87,945)	(129,289)	(2,467,442)
Տեղափոխում Փուլ 1	43,128	(37,018)	(6,110)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(94,196)	133,247	(39,051)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(76,505)	(36,911)	113,416	—
Վերականգնումներ	—	—	102,256	102,256
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(52,882)	(52,882)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	95,747	2,221	913	98,881
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,998,110	39,018	57,230	2,094,358

Հաճախորդներին տրված այլ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13,269	8,821	38,846	60,936
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	19,608	—	—	19,608
Մարված ակտիվներ	(10,607)	(8,564)	(102,256)	(121,427)
Տեղափոխում Փուլ 1	14,591	(9,334)	(5,257)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(16,864)	50,659	(33,795)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(99)	(21,261)	21,360	—
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(18,938)	(17,554)	(2,226)	(38,718)
Չեղջի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	—	—	2,004	2,004
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	6,712	3,218	41,336	51,266
Վերականգնումներ	—	—	102,256	102,256
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(52,882)	(52,882)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	676	259	270	1,205
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,348	6,244	9,656	24,248

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հաճախորդներին տրված այլ վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հաճախորդներին տրված այլ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,898,151	78,841	52,228	3,029,220
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,255,768	—	—	2,255,768
Մարված ակտիվներ	(2,314,938)	(56,106)	(126,080)	(2,497,124)
Տեղափոխում Փուլ 1	34,975	(23,323)	(11,652)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(100,540)	104,074	(3,534)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(92,820)	(37,757)	130,577	—
Վերականգնումներ	—	—	82,669	82,669
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(56,053)	(56,053)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(12,153)	(305)	(178)	(12,636)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,668,443	65,424	67,977	2,801,844

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի արժեքը ման
պահուստ (շարունակություն)**

Հաճախորդներին տրված այլ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	15,942	10,454	22,686	49,082
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	14,457	—	—	14,457
Մարված ակտիվներ	(18,488)	(19,419)	(104,282)	(142,189)
Տեղափոխում Փուլ 1	33,529	(21,974)	(11,555)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(14,969)	17,921	(2,952)	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,188)	(19,930)	21,118	—
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(28,493)	25,555	39,270	36,332
Չեղյի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	—	—	22,273	22,273
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	12,561	16,248	25,744	54,553
Վերականգնումներ	—	—	82,669	82,669
Դուրս գրված գումարներ	—	—	(56,052)	(56,052)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(82)	(34)	(73)	(189)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,269	8,821	38,846	60,936

Վերանայված և վերակազմակերպված վարկեր

2020թ. ընթացքում Բանկը վերանայել է որոշ հիփոթեքային և սպառողական վարկերի պայմանները, այդ թվում նաև տրամադրել է վարկային արձակուրդներ COVID-19 համավարակի հետևանքների չեզոքացմանն ուղղված ՀՀ Կառավարության կողմից ձեռնարկված միջոցառումների շրջանակում: Նշված վերանայումները Բանկի կողմից գնահատվել են ոչ էական:

Գրավներ և վարկային ռիսկը գսպող այլ գործիքներ

Պահանջվող գրավի տեսակն ու չափը կախված է վարկառուի վարկային ռիսկի գնահատականից: Բանկի կողմից սահմանված են ապահովման միջոցների թույլատրելիության և գնահատման չափորոշիչներ:

Ստորև ներկայացված են ստացված ապահովման միջոցների հիմնական տեսակները.

- ▶ Դրամական միջոցներ և արժեթղթեր՝ արժեթղթերի փոխառվածքի և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում,
- ▶ Անշարժ գույք, պաշարներ և դեբիտորական պարտքեր՝ կորպորատիվ վարկավորման դեպքում,
- ▶ Ձեռք բերվող բնակտարածք, ոսկյա իրեր՝ սպառողական վարկավորման դեպքում:

Բանկը նաև ստանում է երաշխիքներ մայր կազմակերպություններից դուստր կազմակերպություններին տրամադրված վարկերի գծով:

Ղեկավարությունն իրականացնում է գրավի շուկայական արժեքի մոնիտորինգ, պահանջում է ապահովման հավելյալ միջոց՝ հիմնական համաձայնագրին համապատասխան, ինչպես նաև հետևում է ստացված ապահովման միջոցների շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեքը ման կորուստի պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Գրավներ և վարկային ռիսկը գսպող այլ գործիքներ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված աղյուսակներում ներկայացված է գրավի առարկայի ընթացիկ իրական արժեքի և արժեզրկված ակտիվների (Փուլ 3-ի ակտիվներ) վարկավորման որակի բարձրացման մեխանիզմների վերլուծություն: Գրավադրման մակարդակից կախված Փուլ 3-ում գտնվող որոշ ակտիվների ԱՎԿ-ն կարող է չգնահատվել անհատական հիմունքներով, երբ գրավադրման ակնկալվող արժեքը ավելի բարձր է, քան LGD-ի մակարդակը, նույնիսկ եթե ապագայում գրավադրման արժեքը կանխատեսվում է բազմակի տնտեսական սցենարներով: Այնուամենայնիվ, Փուլ 3-ի ԱՎԿ-ն կարող է լինել ավելի բարձր, քան արտացոլված է ստորև, եթե ակնկալվում է, որ բազմակի տնտեսական սցենարներով գնահատված գրավի ապագա արժեքը կնվազի:

	Վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվա- ծությունը	Բազային սցենարով պահվող գրավի առարկայի իրական արժեքը					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՎԿ
		Դրամական միջոցներ/ ավանդներ	Անշարժ գույք	Այլ*	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Կորպորատիվ վարկավորում	14,142,400	—	4,251,140	—	—	4,251,140	9,891,260	10,854,914
Փոքր բիզնեսի վարկավորում	1,617,438	—	93,317	—	(10,232)	83,085	1,534,353	1,381,266
Սպառողական վարկեր	8,742,300	—	508,003	1,426,928	(381,397)	1,553,534	7,188,766	4,231,851
Հիփոթեքային վարկեր	1,228,214	—	1,556,122	—	(589,451)	966,671	261,543	259,446
Այլ	57,230	1,784	111,060	—	(67,416)	45,428	11,802	9,656
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	25,787,582	1,784	6,519,642	1,426,928	(1,048,496)	6,899,858	18,887,724	16,737,133

	Վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվա- ծությունը	Բազային սցենարով պահվող գրավի առարկայի իրական արժեքը					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՎԿ
		Դրամական միջոցներ/ ավանդներ	Անշարժ գույք	Այլ*	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Կորպորատիվ վարկավորում	19,282,467	—	6,477,377	—	—	6,477,377	12,805,090	14,181,672
Փոքր բիզնեսի վարկավորում	1,228,386	—	98,630	—	—	98,630	1,129,756	1,101,716
Սպառողական վարկեր	6,258,138	—	143,805	5,589,325	(232,925)	5,500,205	757,933	3,017,639
Հիփոթեքային վարկեր	702,376	—	523,871	—	(35,945)	487,926	214,450	160,130
Այլ	67,977	33,400	31,267	1,522	(24,789)	41,400	26,577	38,846
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,539,344	33,400	7,274,950	5,590,847	(293,659)	12,605,538	14,933,806	18,500,003

* Տրանսպորտ, սարքավորումներ, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարներ և դեբիտորական պարտքեր:

Բանկի սեփականությանն անցած գրավ

2020թ. ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել որոշակի ակտիվներ՝ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով՝ 2,287,170 հազ. ՀՀ դրամ գուտ հաշվեկշռային արժեքով (2019թ.՝ 1,853,082 հազ. ՀՀ դրամ): 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է անշարժ գույք և դասակարգվում է որպես այլ ակտիվներ: 2020թ. ընթացքում Բանկը իրացրել է 707,005 հազ. ՀՀ դրամ արժողությամբ ակտիվներ (2019թ.՝ 884,333 հազ. ՀՀ դրամ):

Բանկը մտադիր է վաճառել տվյալ ակտիվները հնարավորինս կարճ ժամկետներում:

Բանկը կնքել է հակադարձ հետգնման պայմանագրեր 13 կազմակերպությունների հետ՝ 7,753,662 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով (2019թ.՝ 9,025,072 հազ. ՀՀ դրամ): Տվյալ պայմանագրերի առարկա են հանդիսանում պետական արժեթղթերը՝ 8,138,267 հազ. ՀՀ դրամ իրական արժեքով (2019թ.՝ 9,682,108 հազ. ՀՀ դրամ):

Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տասը խոշորագույն փոխառուներին տրամադրված վարկերի գումարը կազմել է 21,135,059 հազ. ՀՀ դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 9.29%) (2019թ.՝ 21,602,013 հազ. ՀՀ դրամ՝ համախառն վարկային պորտֆելի 10.22%): Այլ վարկերի գծով ստեղծվել է պահուստ 11,651,341 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով (2019թ.՝ 9,858,932 հազ. ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված է վարկային պորտֆելի կառուցվածքը, ըստ հաճախորդների տեսակների.

	2020 թ.	2019 թ.
Մասնավոր ընկերություններ	43,649,765	42,632,385
Ֆիզիկական անձինք	184,001,085	168,723,295
	227,650,850	211,355,680

Վարկերը առավելագույն տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

	2020 թ.	2019 թ.
Ֆիզիկական անձինք	183,991,945	168,723,295
Առևտուր	18,032,570	17,650,581
Գյուղատնտեսություն և սննդի արդյունաբերություն	14,497,015	13,718,532
Ծառայությունների ոլորտ	7,896,260	5,697,508
Շինարարություն	2,908,333	5,565,764
Այլ	324,727	—
	227,650,850	211,355,680

9. Ներդրումային արժեթղթեր

Ներդրումային արժեթղթերը, ներառյալ նաև հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը, ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	10,229,716	19,978,240
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	1,691,725	1,338,588
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթեր	11,921,441	21,316,828
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	6,029,351	—
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթեր	6,029,351	—

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը		
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,978,240	19,978,240
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,442,170	2,442,170
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(5,624,672)	(5,624,672)
Իրական արժեքի փոփոխություններ	(536,671)	(536,671)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,259,067	16,259,067

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)**Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական
արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր**

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	48,403	48,403
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	28,146	28,146
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(71,008)	(71,008)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	181,841	181,841
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	187,382	187,382

**Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական
արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր**

	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը		
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	20,733,729	20,733,729
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,632,498	4,632,498
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(5,387,987)	(5,387,987)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,978,240	19,978,240

**Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական
արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր**

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	254,206	254,206
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	12,328	12,328
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(12,666)	(12,666)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(205,465)	(205,465)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	48,403	48,403

2020թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պորտֆելի 90.58% ը կազմում են ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը (2019թ.՝ 93.72%):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը ՀՀ դրամով գեղչատոկոսային պարտատոմսեր են մինչև 2021թ. մարտը մարման ժամկետով, ՀՀ դրամով արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ 2021թ. փետրվարից մինչև 2050թ. հոկտեմբերը մարման ժամկետներով: Արժեկտրոնների տոկոսադրույքները կազմում են 7.0%-ից մինչև 13.0%:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետգնման իրավունքի պայմանագրերի հիմքում գրավադրված ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը ՀՀ դրամով արժեկտրոնային պարտատոմսեր են՝ 2021թ. ապրիլից մինչև 2023թ. ապրիլը մարման ժամկետով: Արժեկտրոնների տոկոսադրույքները կազմում են 8.0%-ից մինչև 10.0%:

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներառում է հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների շարժման ըստ հոդվածների.

	Շենքեր	Կահույք և պարագա- ներ	Համակարգ- չային և գրասենյա- կային տեխնիկա	Փոխադրա- միջոցներ	Վարձա- կալած սեփակա- նության բարելավում	Օգտագործ- ման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք 2020թ. հունվարի							
1-ի դրությամբ	2,799,545	3,552,444	4,649,355	294,929	1,844,580	5,070,343	18,211,196
Ավելացումներ	23,958	22,081	1,058,562	56,152	62,251	290,305	1,513,309
Օտարում և դուրսգրում	—	(10,504)	(125,366)	—	(2,740)	(67,791)	(206,401)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,823,503	3,564,021	5,582,551	351,081	1,904,091	5,292,857	19,518,104
Կուտակված մաշվածություն 2020թ. հունվարի							
1-ի դրությամբ	(65,115)	(2,622,533)	(3,080,776)	(179,292)	(670,799)	(678,159)	(7,296,674)
Մաշվածություն	(63,332)	(156,400)	(241,832)	(19,646)	(164,086)	(629,579)	(1,274,875)
Օտարում և դուրսգրում	—	10,563	98,601	—	2,741	67,791	179,696
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(128,447)	(2,768,370)	(3,224,007)	(198,938)	(832,144)	(1,239,947)	(8,391,853)
Հաշվեկշռային արժեք 2020թ. հունվարի	2,734,430	929,911	1,568,579	115,637	1,173,781	4,392,184	10,914,522
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,695,056	795,651	2,358,544	152,143	1,071,947	4,052,910	11,126,251

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներառում է հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների շարժման ըստ հոդվածների.

	Շենքեր	Կահույք և պարագա- ներ	Համակարգ- չային և գրասենյա- կային տեխնիկա	Փոխադրա- միջոցներ	Վարձա- կալած սեփակա- նության բարելավում	Օգտագործ- ման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,810,183	3,505,189	3,507,794	295,430	2,138,242	4,656,447	16,913,285
Ավելացումներ	22,562	59,068	1,295,339	4,299	40,911	413,896	1,836,075
Օտարում և դուրսգրում	(33,200)	(11,813)	(153,778)	(4,800)	(334,573)	—	(538,164)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,799,545	3,552,444	4,649,355	294,929	1,844,580	5,070,343	18,211,196
Կուտակված մաշվածություն 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(2,845)	(2,524,577)	(2,992,009)	(169,789)	(833,254)	—	(6,522,474)
Մաշվածություն	(63,345)	(109,563)	(179,541)	(14,303)	(159,888)	(678,159)	(1,204,799)
Օտարում և դուրսգրում	1,075	11,607	90,774	4,800	322,343	—	430,599
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(65,115)	(2,622,533)	(3,080,776)	(179,292)	(670,799)	(678,159)	(7,296,674)
Հաշվեկշռային արժեք 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,807,338	980,612	515,785	125,641	1,304,988	4,656,447	10,390,811
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,734,430	929,911	1,568,579	115,637	1,173,781	4,392,184	10,914,522

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ներառում են միայն շենքեր:

Եթե շինությունների գնահատումն իրականացվեր սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքի ցուցանիշները կունենային հետևյալ տեսքը.

	2020 թ.	2019 թ.
Սկզբնական արժեք	2,615,562	2,591,604
Կուտակված մաշվածություն	(1,253,643)	(1,219,026)
Հաշվեկշռային արժեք	1,361,919	1,372,578

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներառում է ոչ նյութական ակտիվների շարժման ըստ հոդվածների.

	Ծրագրային ապահովման լիցենզիաներ	Համակարգ- չային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,571,054	2,314,368	95,625	4,981,047
Ավելացումներ	534,914	175,247	162,146	872,307
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,105,968	2,489,615	257,771	5,853,354
Կուտակված ամորտիզացիա				
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,307,205)	(1,286,490)	(56,744)	(2,650,439)
Ամորտիզացիա	(605,549)	(185,332)	(6,590)	(797,471)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,912,754)	(1,471,822)	(63,334)	(3,447,910)
Հաշվեկշռային արժեք				
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,263,849	1,027,878	38,881	2,330,608
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,193,214	1,017,793	194,437	2,405,444
	Ծրագրային ապահովման լիցենզիաներ	Համակարգ- չային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,091,670	2,208,567	82,458	4,382,695
Ավելացումներ	479,384	105,801	17,627	602,812
Օտարում և դուրսգրում	—	—	(4,460)	(4,460)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,571,054	2,314,368	95,625	4,981,047
Կուտակված ամորտիզացիա				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(908,771)	(1,125,420)	(51,481)	(2,085,672)
Ամորտիզացիա	(398,434)	(161,070)	(5,588)	(565,092)
Օտարում և դուրսգրում	—	—	325	325
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,307,205)	(1,286,490)	(56,744)	(2,650,439)
Հաշվեկշռային արժեք				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,182,899	1,083,147	30,977	2,297,023
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,263,849	1,027,878	38,881	2,330,608

12. Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

	2020 թ.	2019 թ.
(Ճախս)/փոխհատուցում հետաձգված հարկերի գծով, ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և վերականգնում	(1,416,058)	98,609
(Ճախս)/փոխհատուցում շահութահարկի գծով	(1,416,058)	98,609

ՀՀ իրավաբանական անձինք պարտավոր են ինքնուրույն ներկայացնել հարկային հաշվետվություններ: Հայկական ընկերությունների համար շահութահարկի դրույքաչափը 2020 և 2019 թթ. համար կազմել է համապատասխանաբար 18% և 20%: 2020թ.-ի ընթացքում շահութահարկի գծով 1,999 հազ. ՀՀ դրամի (2019թ.՝ 374,888 հազ. ՀՀ դրամ) կանխավճարները հաշվանցվել են Բանկի այլ հարկերի գծով պարտավորությունների դիմաց:

(հազար ՀՀ դրամ)

12. Հարկում (շարունակություն)

Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափը տարբերվում է շահութահարկի՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափից: Օրենքով սահմանված դրույքաչափի հիման վրա շահութահարկի գծով ծախսի համաձայնեցումը իրականի հետ հետևյալն է՝

	2020 թ.	2019 թ.
Շահույթ/(վնաս) նախքան հարկումը	3,423,192	(2,244,476)
Օրենքով սահմանված հարկի դրույքաչափ	18%	20%
Շահութահարկի գծով տեսական (ծախս)/փոխհատուցում՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով	(616,175)	448,895
Զճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվների փոփոխություն	2,209	692,512
Թանկարժեք մետաղների վերագնահատում	6,475	–
Ածանցյալ գործիքների վերագնահատում	386,670	(242,101)
Հաջորդ ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասների օգտագործման իրավունքի սպառում	(713,454)	–
Արտարժույթային դիրքերի զուտ վերագնահատում	(340,562)	32,951
Կուտակված տուգանքների ներում	(57,173)	(12,387)
Վարկերի, հաշվեգրված տոկոսների և տուգանքների գծով պահանջների զիջում (ցեսիա)	(19,367)	(735,804)
Բարեգործական ծախսեր	(16,957)	(3,661)
Շահութահարկից տարբերվող այլ հարկեր	(14,535)	(10,129)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(12,423)	(16,158)
Աշխատակիցների գծով ծախսումներ	(11,902)	(8,145)
Գույքի օտարումից առաջացած վնասի չնվազեցվող գումարը	–	(1,962)
Այլ	(8,864)	(45,402)
(Ծախս)/փոխհատուցում շահութահարկի գծով	(1,416,058)	98,609

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

	Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում		
	2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	Այլ համապար- փակ եկամտի կազմում	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	Այլ համապար- փակ եկամտի կազմում
Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հարկային ազդեցություն՝						
Բանկի՝ հաջորդ ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասներ	3,637,286	(2,060,588)	–	1,576,698	(1,229,518)	–
Այլ պարտավորություններ	32,176	76,648	–	108,824	(48,561)	–
Ոչ նյութական ակտիվներ	12,596	–	–	12,596	–	–
Դրամային միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,596	(2,121)	–	475	1,486	–
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(31,450)	8,565	–	(22,885)	(16,456)	–
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(2,377,865)	1,317,466	–	(1,060,399)	(232,645)	–
Ներդրումային արժեթղթեր	(386,589)	109,520	(98,609)	(375,678)	11,956	40,288
Հիմնական միջոցներ	(161,955)	67,294	–	(94,661)	150,432	–
Այլ պահուստներ	(142,555)	3,250	–	(139,305)	(1,828)	–
Այլ ակտիվներ	115,342	(131,888)	–	(16,546)	(22,489)	–
Այլ փոխառու միջոցներ	(90)	11,271	–	11,181	(27,403)	–
Հաճախորդների հաշիվներ	(3,253)	7,510	–	4,257	(4,131)	–
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	(60)	(830)	–	(890)	890	–
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	696,179	(593,903)	(98,609)	3,667	(1,418,267)	40,288
Հետաձգված հարկային ակտիվների արժեքը	(694,721)	692,512	–	(2,209)	2,209	–
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, զուտ արժեք	1,458	98,609	(98,609)	1,458	(1,416,058)	40,288
						(1,374,312)

Բանկի՝ հաջորդ ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասները կազմում են 347,180 հազար ՀՀ դրամ, որից 41,644 հազար ՀՀ դրամի օգտագործման իրավունքը սպառվում է 2021թ.-ին, իսկ 305,536 հազար ՀՀ դրամի՝ 2022թ.-ին:

(հազար ՀՀ դրամ)

13. Վարկային կորուստների գծով ծախս, այլ արժեզրկում և պահուստներ

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2020թ. ավարտվող ֆինանսական տարվա համար:

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	(8,252)	–	–	(8,252)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	(3,536)	–	–	(3,536)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	8	(1,905,799)	(4,829,684)	(2,958,021)	(9,693,504)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	9	(138,979)	–	–	(138,979)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	(42,866)	–	–	(42,866)
Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային գծերի չօգտագործված մաս	20	(41,140)	(658)	(957)	(42,755)
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		(2,140,572)	(4,830,342)	(2,958,978)	(9,929,892)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2019թ. ավարտվող ֆինանսական տարվա համար:

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	9,164	–	–	9,164
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	4,773	–	–	4,773
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	8	(934,610)	(3,129,930)	(9,140,841)	(13,205,381)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	9	205,803	–	–	205,803
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	(6,154)	–	–	(6,154)
Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային գծերի չօգտագործված մաս	20	(45,279)	(3,311)	(1,454)	(50,044)
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		(766,303)	(3,133,241)	(9,142,295)	(13,041,839)

Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով շարժերը ներկայացված են ստորև.

	Այլ ակտիվներ	Ընդամենը
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,920,325)	(1,920,325)
Տարվա ծախս	(630,434)	(630,434)
Դուրսգրված գումարներ	323,059	323,059
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2,227,700)	(2,227,700)
Տարվա ծախս	(499,705)	(499,705)
Դուրսգրված գումարներ	816,634	816,634
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,910,771)	(1,910,771)

Ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստները նվազեցվում են համապատասխան ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներին:

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ

Այլ ակտիվները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2020 թ.	2019 թ.
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Կառավարությունից ստացվելիք գումարներ	4,978,769	4,927,154
Դեբիտորական պարտքեր	1,929,195	735,644
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	5,497	—
Հանած՝ այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստ	(54,146)	(11,280)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	6,859,315	5,651,518
Այլ ակտիվներ		
Բանկի սեփականությանն անցած գրավ	5,377,712	3,509,182
Արժեզրկման պահուստ	(1,716,842)	(1,656,100)
Շահագործումից դուրս գտնվող անշարժ գույք	263,175	653,037
Արժեզրկման պահուստ	(193,929)	(571,600)
Կանխավճարներ	1,227,472	313,678
Թանկարժեք մետաղներ	441,036	—
Նյութական պաշարներ	126,449	89,355
Այլ	2,689	869
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	5,527,762	2,338,421
Այլ ակտիվներ	12,387,077	7,989,939

Ստորև ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի շարժը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,280	11,280
ԱՎԿ փոփոխություն	42,866	42,866
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	54,146	54,146

Ստորև ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի շարժը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,126	5,126
ԱՎԿ փոփոխություն	6,154	6,154
ԱՎԿ պահուստ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,280	11,280

Այլ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2020 թ.	2019 թ.
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Հաշվեգրված վճարումներ աշխատակիցներին	636,985	652,789
Տարանցիկ հաշիվներ	215,102	58,095
Կրեդիտորական պարտքեր	140,800	516,894
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	7,274	205,748
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,000,161	1,433,526
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Շահութահարկից տարբեր այլ հարկային պարտավորություններ	242,437	218,619
Այլ	11,983	171,970
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	254,420	390,589
Այլ պարտավորություններ	1,254,581	1,824,115

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Բանկն օգտագործում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքները առևտրային նպատակներով: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ներկայացված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները, ինչպես նաև դրանց պայմանական արժեքները: Գրանցված համախառն պայմանական արժեքը ածանցյալ գործիքի հիմքում ընկած ակտիվի, բազային դրույքի կամ ինդեքսի արժեքն է, և հանդիսանում է ածանցյալ գործիքների արժեքի փոփոխությունները գնահատելու հիմք: Պայմանական արժեքները արտացոլում են գործարքների ծավալները տարեվերջին և չեն արտացոլում վարկային ռիսկը:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի դիրքեր հետևյալ տեսակի ածանցյալ գործիքների գծով.

	2020թ.			2019թ.		
	Իրական արժեք			Իրական արժեք		
	Պայմանական արժեք	Ակտիվ	Պարտավորություն	Պայմանական արժեք	Ակտիվ	Պարտավորություն
Արժույթային պայմանագրեր						
Սվոփ – օտարերկրյա պայմանագրեր	–	–	–	5,286,029	–	203,628
Տոկոսային պայմանագրեր						
Սվոփ – տեղական պայմանագրեր	28,211,960	5,497	7,274	18,460,330	–	2,120
Ընդամենը ածանցյալ ակտիվներ/պարտավորություններ		5,497	7,274		–	205,748

Սվոփ

Սվոփերը երկու կողմերի միջև փոխարժեքներ փոխանակելու վերաբերյալ պայմանագրային համաձայնագրեր են, տոկոսադրույքի և փոխարժեքի փոփոխություններին համապատասխան:

15. Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ

ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2020 թ.	2019 թ.
Ֆինանսավորման միջազգային ծրագրերի շրջանակներում ստացված վարկեր	633,444	751,641
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	633,444	751,641

16. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2020 թ.	2019 թ.
Ընթացիկ հաշիվներ	1,245,749	718,939
Ռեպո պայմանագրեր	6,266,996	–
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	7,512,745	718,939

«Ընթացիկ հաշիվներ» հոդվածում ներառված է «ՎՏԲ Բանկ» ՀԲԸ-ի 571,813 հազ. ՀՀ դրամ մնացորդով (2019թ.՝ 383,763 հազ. ՀՀ դրամ) հաշիվը:

(հազար ՀՀ դրամ)

17. Հաճախորդների հաշիվներ

Հաճախորդների հաշիվները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2020 թ.	2019 թ.
Ժամկետային ավանդներ		
Ֆիզիկական անձինք	110,092,665	109,719,558
Իրավաբանական անձինք	38,859,225	26,328,966
Ընթացիկ հաշիվներ		
Ֆիզիկական անձինք	46,058,816	39,990,722
Իրավաբանական անձինք	66,021,713	67,836,941
Հաճախորդների հաշիվներ	261,032,419	243,876,187

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տասը խոշորագույն հաճախորդների հաշիվների մնացորդը կազմել է 64,771,397 հազ. ՀՀ դրամ (24.81%) (2019թ.՝ 65,098,764 հազ. ՀՀ դրամ, 26.69%):

ՀՀ Զաղաքացիական օրենսգրքի համաձայն՝ Բանկը պարտավորվում է հետ վճարել ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ավանդներն ավանդատուի առաջին իսկ պահանջի դեպքում: Այն դեպքում, երբ ժամկետային ավանդների գծով դրամական միջոցները հետ են վերադարձվում ավանդատուին մինչև ժամկետի ավարտը համաձայն ավանդատուի պահանջի, ավանդի տոկոսները վճարվում են ցայահանջ ավանդների տոկոսադրույքներին համապատասխան, եթե պայմանագրով այլ տոկոսագումարներ նախատեսված չեն:

Հաճախորդների հաշիվները ներառում են հաճախորդների հետևյալ տեսակների հաշիվները.

	2020 թ.	2019 թ.
Պետական և բյուջետային կազմակերպություններ	4,511,517	4,053,057
Մասնավոր ընկերություններ	100,369,421	90,112,850
Ֆիզիկական անձինք	156,151,481	149,710,280
Հաճախորդների հաշիվներ	261,032,419	243,876,187

Ստորև ներկայացված է հաճախորդների հաշիվների վերլուծություն՝ ըստ ոլորտների.

	2020 թ.	2019 թ.
Ֆիզիկական անձինք	156,151,481	149,710,280
Ֆինանսական կազմակերպություններ	43,704,953	34,136,641
Տրանսպորտ	14,468,160	25,035,481
Ծառայություններ	10,909,217	4,905,295
Արդյունաբերական արտադրություն	9,426,395	6,973,935
Առևտուր	7,827,619	6,719,010
Շինարարություն	6,812,818	165,293
Հեռահաղորդակցություն	5,743,728	8,175,068
Պետական և բյուջետային կազմակերպություններ	4,511,517	4,053,057
Էներգետիկա	605,514	1,682,527
Գյուղատնտեսություն	18,825	22,952
Այլ	852,192	2,296,648
Հաճախորդների հաշիվներ	261,032,419	243,876,187

18. Այլ փոխառու միջոցներ

Այլ փոխառու միջոցները ներառում են հետևյալը հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
Այլ փոխառություններ	7,709,121	7,773,171
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	4,474,465	4,454,300
Այլ փոխառու միջոցներ	12,183,586	12,227,471

Այլ փոխառու միջոցների կազմում ընդգրկված են Ազգային Հիփոթեքային Ընկերությունից 2,413,940 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով (2019թ.՝ 2,695,414 հազ. ՀՀ դրամ) և Բնակարան երիտասարդներին ՈՒՎԿ-ից 5,295,181 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով (2019թ.՝ 5,077,757 հազ. ՀՀ դրամ) միջոցներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

18. Այլ փոխառու միջոցներ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և ժամանակաշրջանի ընթացքում դրանց փոփոխությունները.

	2020 թ.	2019 թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ	4,454,300	4,570,102
Նոր մուտքեր	290,305	413,896
Տոկոսային ծախս	357,805	367,849
Վճարումներ	(864,690)	(897,547)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	298,065	—
Օտարումներ	(61,320)	—
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,474,465	4,454,300

2020թ.-ին Բանկի ֆինանսական վարձակալության գծով դրամական միջոցների ընդհանուր արտահոսքը կազմել է 864,690 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 897,547 հազ. ՀՀ դրամ): 2020թ.-ին Բանկի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ընդամենը ոչ դրամական միջոցներով արտահայտված ավելացումները կազմել են 290,305 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 413,896 հազ. ՀՀ դրամ):

19. Սեփական կապիտալ

Հայտարարված սովորական բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակը կազմում է 5,905,155 հատ (2019թ.՝ 5,905,155 հատ), որոնց ընդհանուր անվանական արժեքը կազմում է 63,775,674 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 63,775,674 հազ. ՀՀ դրամ) (մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքն է 10,800 ՀՀ դրամ): Բոլոր հայտարարված բաժնետոմսերը թողարկվել և ամբողջովին վճարվել են:

Բանկի կանոնադրական կապիտալը ձևավորվել է բաժնետիրոջ դրամական ներդրումներից, ընդ որում, բաժնետերեր ունի շահաբաժիններ ստանալու և կապիտալը ՀՀ դրամով բաշխելու իրավունք:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստը օգտագործվում է գույքի իրական արժեքի աճը և նույն ակտիվի՝ նախկինում կապիտալում ճանաչված աճի սահմաններում իրական արժեքի նվազեցումը գրանցելու համար:

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունը:

20. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ**Գործարար միջավայր**

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

Իրավական միջավայր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանդիսանում է դատական հայցերի և պահանջների առարկա: Ղեկավարության համոզմամբ նման հայցերի և պահանջների արդյունքում ծագող հնարավոր պարտավորությունները (առկայության դեպքում) Էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության արդյունքների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)**Դատական գործընթացներ**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ներգրավված է որոշ դատական գործընթացներում, որոնց գծով Բանկի դեմ ընդհանուր պահանջների գումարը կազմում է 441,008 հազ. ՀՀ դրամ (2019՝ 428,512 հազ. ՀՀ դրամ):

Ֆինանսական հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ Բանկի ղեկավարությունը չի կարող բավարար ճշգրտությամբ գնահատել այս դատական գործընթացների արդյունքը, հետևաբար, նրանց համար պահուստ չի ձևավորվել:

Հարկային միջավայր

ՀՀ հարկային, արժույթային և մաքսային օրենսդրությունները հանդիսանում են տարընթերցումների և հաճախակի իրականացվող բարեփոխումների առարկա: Բանկի գործունեության ընթացքում կիրառված այդ օրենսդրությունների գծով ղեկավարության մեկնաբանությունները կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հարկային մարմինները կարող են ավելի խիստ դիրքորոշում ընդունել օրենսդրության մեկնաբանությունների և գնահատումների գծով, որի արդյունքում հնարավոր է, որ գործարքների և գործունեության՝ նախկինում հարկային մարմինների կողմից չվիճարկված հարկային հաշվառման նկատմամբ մեկնաբանությունը փոխվի: Արդյունքում, Էական լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ կարող են հաշվեգրվել: Հարկային ստուգումները կարող են ներառել ստուգման ամսաթվին անմիջապես նախորդող երեք օրացուցային տարիները: Որոշակի դեպքերում ստուգումները կարող են իրականացվել ավելի վաղ ժամանակահատվածի համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է իրականացնում համապատասխան օրենսդրության մեկնաբանումը, և Բանկի հարկային, արժույթային և մաքսային հարցերի շուրջ մոտեցումը ճիշտ է:

Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
Վարկային բնույթի պարտավորություններ		
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	5,316,106	8,604,584
Ֆինանսական երաշխիքներ	949,436	832,046
Ոչ ֆինանսական երաշխիքներ	1,314,716	82,624
	7,580,258	9,519,254
Հանած՝ պահուստները	(130,327)	(87,572)
Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	7,449,931	9,431,682

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	80,296	217	1,857	82,370
Նոր պարտավորություններ	59,465	—	—	59,465
Ժամկետը սպառված պարտավորություններ	(46,473)	(168)	—	(46,641)
Տեղափոխում Փուլ 1	1	(1)	—	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(75)	75	—	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(156)	(49)	205	—
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ				
ԱՎԿ-ների վրա	3	359	2,687	3,049
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	16,333	467	(1,730)	15,070
2020. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	109,394	900	3,019	113,313

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)**Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)**

Ֆինանսական երաշխիքներ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,202	5,202
Նոր ֆինանսական երաշխիքներ	8,459	8,459
Ժամկետը սպառված պարտավորություններ	(2,094)	(2,094)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	5,447	5,447
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,014	17,014

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ				
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	121,500	3,317	1,522	126,339
Նոր պարտավորություններ	18,823	—	—	18,823
Ժամկետը սպառված պարտավորություններ	(58,142)	(3,311)	(1,454)	(62,907)
Տեղափոխում Փուլ 1	7	(2)	(5)	—
Տեղափոխում Փուլ 2	(205)	205	—	—
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,780)	(7)	1,787	—
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	93	15	7	115
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	80,296	217	1,857	82,370

Ֆինանսական երաշխիքներ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,162	11,162
Նոր ֆինանսական երաշխիքներ	3,250	3,250
Ժամկետը սպառված պարտավորություններ	(1,988)	(1,988)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(7,222)	(7,222)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,202	5,202

21. Չուտ տոկոսային եկամուտ

Չուտ տոկոսային եկամուտը ներառում է.

	2020 թ.	2019 թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	34,238,314	30,236,909
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	74,231	284,051
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Ներդրումային արժեթղթեր	1,489,406	1,938,181
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	35,801,951	32,459,141
Առևտրային արժեթղթեր	44,123	97,185
Այլ տոկոսային եկամուտ	44,123	97,185
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	35,846,074	32,556,326
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	(327,694)	(970,992)
Հաճախորդների հաշիվներ և այլ փոխառու միջոցներ	(11,473,902)	(9,457,540)
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	(566,963)	(771,619)
Տոկոսային ծախս՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	(12,368,559)	(11,200,151)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(357,805)	(367,849)
Տոկոսային ծախս	(12,726,364)	(11,568,000)
Չուտ տոկոսային եկամուտ	23,119,710	20,988,326

(հազար ՀՀ դրամ)

22. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտը ներառում է հետևյալ հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	1,369,963	1,679,921
Պլաստիկ քարտերով գործարքներից ստացված միջնորդավճարներ	1,441,495	1,611,864
Երաշխիքներ	24,423	5,130
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,835,881	3,296,915
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	(181,867)	(191,656)
Պլաստիկ քարտերով գործարքներից ստացված միջնորդավճարներ	(928,754)	(1,067,520)
Այլ	(130,991)	(249,909)
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	(1,241,612)	(1,509,085)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտներ	1,594,269	1,787,830

23. Այլ եկամուտ

Այլ եկամուտը ներառում է հետևյալ հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
Բռնագանձված գույքի վաճառքից եկամուտ	365,000	128,767
Ծառայությունների խթանման հետ կապված գործընկերներից ստացված եկամուտ	55,385	–
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ	52,887	–
Դատական ծախսերի փոխհատուցումից եկամուտ	48,248	–
Ապահովագրական փոխհատուցումից եկամուտ	24,166	25,120
Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումից եկամուտ	20,394	118,699
Շահաբաժիններ	1,781	3,540
Այլ	54,723	23,285
Ընդամենը այլ եկամուտներ	622,584	299,411

24. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր

Անձնակազմի գծով ծախսերը և այլ գործառնական ծախսերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2020 թ.	2019 թ.
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	(7,164,184)	(7,066,362)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(7,164,184)	(7,066,362)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	(1,274,875)	(1,204,799)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	(797,471)	(565,092)
Ամորտիզացիայի և մաշվածության գծով ծախսեր	(2,072,346)	(1,769,891)
Հիմնական միջոցների նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	(605,651)	(686,355)
Գործառնական հարկեր	(461,277)	(452,481)
Ծրագրային ապահովման գծով ծախսեր	(324,319)	(155,739)
Բնակչությունից ներգրավված ավանդների ապահովագրման համակարգում մասնակցություն	(288,356)	(251,346)
Կապ	(261,172)	(139,207)
COVID-19-ի թեստեր	(166,472)	–
Ինկասացիայի գծով ծախսեր	(162,429)	(124,356)
Անվտանգություն	(156,389)	(162,512)
Իրավաբանական և խորհրդատվական ծախսեր	(151,453)	(165,332)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(122,431)	(234,979)
Մարքեթինգ և գովազդ	(114,824)	(179,683)
Գրասենյակային ծախսեր	(108,250)	(99,636)
Վարձակալության գծով ծախսեր	(92,223)	(75,356)
Տրանսպորտային ծախսեր	(68,544)	(68,302)
Ապահովագրություն	(53,944)	(40,407)
Բարեգործություն	(53,019)	(20,768)
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	(5,000)	(6,000)
Այլ	(701,283)	(687,293)
Այլ գործառնական ծախսեր	(3,897,036)	(3,549,752)

(հազար ՀՀ դրամ)

24. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր (շարունակություն)

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ճանաչել է 15,455 հազ. ՀՀ դրամի ծախս՝ կարճաժամկետ ֆինանսական վարձակալության, և 76,768 հազ. ՀՀ դրամի ծախս՝ ցածր արժեք ունեցող ակտիվների վարձակալության գծով (2019թ.՝ 3,904 հազ. ՀՀ դրամի ծախս՝ կարճաժամկետ ֆինանսական վարձակալության, և 71,452 հազ. ՀՀ դրամի ծախս՝ ցածր արժեք ունեցող ակտիվների ֆինանսական վարձակալության գծով):

25. Ռիսկերի կառավարում**Ներածություն**

Ռիսկերի կառավարումը բնորոշ է հանդիսանում Բանկի գործունեությանը և կառավարվում է մշտական հայտնաբերման, չափման և մոնիթորինգի գործընթացների միջոցով, որոնք ենթակա են ռիսկերի սահմանաչափերին և մշտական վերահսկողության: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը ունի որոշիչ նշանակություն Բանկի եկամտաբերության հաստատուն մակարդակի պահպանման հարցում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների շրջանակում ի հայտ եկող ռիսկերի համար: Բանկը ենթակա է վարկային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերի: Վերջինս իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործունեության հետ կապված ռիսկերի: Բանկը ենթակա է նաև գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի վերահսկման անկախ գործընթացը չի առնչվում գործունեության վարման հետ կապված ռիսկերի հետ, ինչպիսիք են, օրինակ՝ շրջակա միջավայրի, տեխնոլոգիաների կամ ոլորտային փոփոխությունները: Նման ռիսկերը Բանկի կողմից վերահսկվում են ռազմավարական պլանավորման գործընթացի ընթացքում:

Ռիսկերի կառավարման համակարգ

Ռիսկերի կառավարման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Տնօրինությունը, սակայն առկա են առանձին մարմիններ, որոնք պատասխանատու են ռիսկերի կառավարման և մոնիթորինգի համար:

Բանկի խորհուրդ

Բանկի խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր վերահսկման համար, ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկում ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտե

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեն հետևում է սահմանաչափերի կատարմանը, ռիսկերի կառավարման ընթացակարգերի ներդրմանը, ընդունում է շուկայական և իրացվելիության ռիսկերին վերաբերող որոշումներ, ինչպես նաև վերահսկում է այդ որոշումների կատարումը:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն պատասխանատու է վարկային ռիսկերի կառավարման համար:

Բանկային ռիսկերի կառավարման դեպարտամենտ

Բանկային ռիսկերի կառավարման դեպարտամենտը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման հետ կապված մեթոդաբանության, քաղաքականության և ընթացակարգերի ներդրման համար, իրականացնում է բանկային ռիսկերի վերլուծություն և գնահատում:

Վարկային ռիսկերի կոմիտե

Վարկային ռիսկերի կոմիտեն պատասխանատու է մանրածախ բանկային արտադրանքների, ինչպես նաև մանր բիզնեսի համար արտադրանքների գծով ռիսկերի կառավարման շրջանակներում ռազմավարության և նորմատիվների մշակման համար:

Ֆինանսական դեպարտամենտ

Ֆինանսական դեպարտամենտը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար, ինչպես նաև կառավարում է իրացվելիության ռիսկը:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Ներածություն (շարունակություն)***Ներքին աուդիտ*

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում Ներքին աուդիտի վարչության կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի վարչությունը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվային ցուցանիշների հաշվարկների միջոցով: Ռիսկերի մոնիթորինգը և վերահսկողությունը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տնօրինությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որում պարունակվում է վարկային ռիսկի ընդհանուր չափի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ ըստ ոլորտների, հաճախորդների, մարման ժամկետների, արժույթի և վարկերի տեսակների: Տվյալ հաշվետվությունում նաև ներկայացվում են իրացվելիության և վարկային ցուցանիշները, ինչպես նաև տոկոսադրույքի փոփոխության, արտարժույթի և գործառնական ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Ղեկավարությունը օրական կտրվածքով ստանում է Բանկի իրացվելիության ռիսկի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Բանկը մշակել է ռիսկերի կառավարման ընթացակարգ՝ հիմնական բանկային ռիսկերը բնորոշելու, գնահատելու և վերահսկելու համար համակարգային և բազմակողմանի մոտեցում կառուցելու նպատակով:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով Բանկը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Բանկը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Բանկը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը: Գործընկերների սահմանաչափերը հաստատված են վարկային ռիսկերի դասակարգման համակարգի միջոցով, որը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանում է ռիսկի վարկանիշ: Ռիսկերի վարկանիշները ենթակա են պարբերաբար վերանայման: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը Բանկին թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից ծագող վարկային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

Վարկային բնույթ ունեցող պարտավորությունների հետ կապված ռիսկեր

Բանկն իր հաճախորդներին ընձեռում է երաշխիքների ստացման հնարավորություն, որոնց գծով Բանկի մոտ կարող է անհրաժեշտություն ծագել հաճախորդների անուկից կատարելու վճարումներ: Հաճախորդները նման վճարումները հատուցում են Բանկին՝ ակրեդիտիվների տրամադրման պայմաններին համապատասխան: Նշված պայմանագրերի համաձայն՝ Բանկը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են վարկային ռիսկերին, և նվազեցվում են նույն ընթացակարգերի և ռիսկի վերահսկման քաղաքականության վարման շնորհիվ:

Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, գտման և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացված է հաշվեկշռային արժեքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքը արտահայտում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ռիսկի առավելագույն չափը, որը կարող է առաջանալ արժեքի փոփոխությունից:

Ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր մակարդակի վարկային ռիսկի առավելագույն չափի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է առանձին ծանոթագրություններում: Ապահովման միջոցների և ռիսկի նվազեցման այլ մեթոդների ազդեցությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 8-ում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտեցմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը կազմակերպությանը պայմանագրով վճարման ենթակա դրամական միջոցների հոսքերի և կազմակերպության ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

Դեֆոլտի հավա- նականությունը (PD)	Դեֆոլտի հավանականությունը որոշակի ժամանակի հորիզոնի ընթացքում դեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Դեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD)	Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դա ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:
Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD)	Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ ԱՎԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա (12ամԱՎԿ): 12ամԱՎԿ-ը ԱՎԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունքը հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱՎԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Բանկը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև.

Փուլ 1:	Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
Փուլ 2:	Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Բանկը պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
Փուլ 3:	Ակտիվը համարվում է արժեզրկված: Բանկը ձևակերպում է ԱՎԱՎԿ պահուստ:
POCI	Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)****Դեֆոլտի և վերականգնման սահմանումը**

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով առկա է դեֆոլտ և, հետևաբար այն դասում է որպես Փուլ 3-ին պատկանող ֆինանսական գործիք (այսինքն՝ վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՎԿ հաշվարկի նպատակով, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառումն 90 օրով ուշացնում է պայմանագրային վճարումների կատարումը: Բանկը բանկերին տրված վարկերը համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անմիջապես ձեռնարկում է քայլեր, եթե գործընկերը գործառնական օրվա ավարտի դրությամբ չի կատարել առանձին համաձայնագրերով սահմանված վճարումները:

Որպես որակական գնահատման մաս, թե արդյոք հաճախորդը անվճարունակ է, Բանկը հաշվի է առնում նաև մի շարք դեպքեր, որոնք կարող են վկայել վճարման քիչ հավանական լինելու մասին: Նման իրավիճակներում, Բանկը վերլուծում է, թե արդյոք իրադարձությունը հանգեցնում է դեֆոլտի և հետևաբար ԱՎԿ հաշվարկման համար ակտիվը անհրաժեշտ է դասվի որպես 3-րդ մակարդակ, թե՛ համապատասխանում է 2-րդ մակարդակին: Տվյալ դեպքերը ներառում են՝

- ▶ Վարկառուի ներքին վարկանիշը, որը ցույց է տալիս վարկառուի դեֆոլտի կամ դեֆոլտին մոտ լինելու իրավիճակը,
- ▶ Վարկառուի մահը,
- ▶ Վարկառուի կողմից անհապաղ ֆինանսավորման պահանջը,
- ▶ Գրավի արժեքի զգալի նվազումը, երբ վարկի վճարումը ակնկալվում է գրավի վաճառքից,
- ▶ Վարկառուի ապրանքաշրջանառության զգալի նվազումը կամ խոշոր հաճախորդի կորուստը,
- ▶ Կովենանտների խախտումը, որոնց գծով Բանկը չի հրաժարվում դրանց կատարման պահանջի իրավունքից,
- ▶ Վարկառուն (կամ վարկառուի խմբի կազմից որևէ կազմակերպություն) սնանկության հայտ է ներկայացրել կամ հայտարարվել է սնանկ,
- ▶ Վարկառուի գնանշված պարտատոմսերի կամ բաժնետոմսերի առջուվաճառքը կասեցվել է առաջնային շուկայում՝ ֆինանսական դժվարությունների մասին լուրերի կամ փաստերի պատճառով:

Բանկի քաղաքականությունն է ֆինանսական գործիքները համարել «վերականգնված» և հետևաբար վերադասակարգել 3-րդ մակարդակից, երբ նվազագույնը վեց հաջորդական ամիսների ընթացքում դեֆոլտի չափանիշներից ոչ մեկը չի պատահել: «Վերականգնման» դեպքում՝ ակտիվը 2-րդ թե 1-ին մակարդակի դասակարգելու որոշումը կախված է վերականգնման պահին վերանայված վարկային դասից, և գնահատումից, թե արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչման համեմատ:

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և գործընկերները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ-դիլերներ, արտաթվայթի առքուվաճառք իրականացնող ընկերություններ և քլիրինգային ընկերություններ: Այս հարաբերությունների առումով Բանկը գնահատում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և այլ արտաքին տվյալներ, օր՝ արտաքին վարկանիշները:

Կորպորատիվ և փոքր բիզնեսի վարկավորում

Կորպորատիվ վարկավորման դեպքում վարկառուները գնահատվում են Բանկի ռիսկերի բաժնի կողմից: Վարկային ռիսկի գնահատումը հաշվի է առնում տարբեր պատմական, ընթացիկ տեղեկատվություն և կանխատեսումներ, ինչպիսիք են.

- ▶ պատմական տեղեկատվություն հաճախորդի ուշացումների մասին,
- ▶ հաճախորդների մասին հանրային տեղեկատվություն տեղեկատվության արտաքին աղբյուրներից: Նման տեղեկատվությունը ներառում է վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված արտաքին վարկանիշերը, անկախ վերլուծաբանների հաշվետվությունները, պարտատոմսերի շուկայում առկա գները կամ մամուլի հաղորդագրությունները և հոդվածները,
- ▶ մակրոտնտեսական կամ աշխարհաքաղաքական տեղեկատվություն, ինչպիսիք են ՀՆԱ-ի աճի տեմպերը կոնկրետ ոլորտի և աշխարհագրական շրջաններում, որոնցում գործունեություն է ծավալում հաճախորդը,
- ▶ այլ հիմնավորված և հաստատվող տեղեկատվություն հաճախորդի կառավարման որակի և հնարավորությունների վերաբերյալ, որը տեղի է կազմակերպության գործունեության արդյունքների գնահատման համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Փոքր բիզնեսի վարկերը գնահատվում են Բանկի կողմից, օգտագործելով մանրածախ ապրանքատեսակների մոդելները:

Սպառողական վարկավորում և հիփոթեքային վարկավորում

Սպառողական վարկավորումը ներառում է ֆիզիկական անձանց տրամադրված գրավով չապահովված վարկեր, վարկային քարտեր և օվերդրաֆտներ: Այս ապրանքատեսակների, ինչպես նաև հիփոթեքային վարկերի և փոքր բիզնեսի վարկերի գնահատումը հիմնված է ժամկետանց օրերի քանակի ցուցանիշի վրա:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը մեծացնելու իր վարկի գումարը առաջիկա դեֆոլտի դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար Բանկը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի հավանականությունը 12ամսվա հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2-ին, Փուլ 3-ին և POCI դասին պատկանող ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

Բանկը առաջարկում է իր կորպորատիվ և մանրածախ հաճախորդներին տարբեր օվերդրաֆտներ և վարկային քարտեր, որոնք Բանկն իրավունք ունի ետ կանչել և/կամ նվազեցնել սահմանաչափը՝ ծանուցելով ընդամենը մեկ օր առաջ: Ծանուցման ներկայացման համար Բանկը չի սահմանափակում վարկային կորուստների ռիսկի ենթարկվածությունը պայմանագրային ժամկետով և փոխարենը հաշվարկում է ԱՎԿ այն ժամանակահատվածի համար, որը արտացոլում է Բանկի հաճախորդների վարքագծի վերաբերյալ ակնկալիքները, դեֆոլտի հավանականությունը և Բանկի կողմից վարկային ռիսկը նվազեցնելու ուղղությամբ հետագա փոփոխությունները, որոնք կարող են նախատեսել վարկային գծերի նվազեցում կամ փակում:

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

LGD-ն հաշվարկվում է կոլեկտիվ հիմունքով՝ հիմք ընդունելով դեֆոլտի ամսաթվից հետո վարկի վերականգնման վիճակագրական տեղեկատվությունները:

LGD չափը գնահատվում է 1-ին, 2-րդ և 3-րդ Փուլերի և POCI բոլոր ակտիվների դասերի համար: Նման LGD չափերի համար ելակետային տվյալները գնահատվում են և, հնարավորության դեպքում, ճշգրտվում են փորձարկման միջոցով պատմական տվյալների հիման վրա՝ հաշվի առնելով վերջին շրջանում վերականգնումները: Անհրաժեշտության դեպքում այդպիսի տվյալները որոշվում են յուրաքանչյուր տնտեսական սցենարի համար:

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Բանկը մշտապես ստուգում է բոլոր ակտիվները, որոնց նկատմամբ հաշվարկվում է ԱՎԿ: Բանկը վերլուծում է, արդյոք տվյալ գործիքի կամ գործիքների պորտֆելի վարկային ռիսկը զգալիորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր՝ որոշելու համար, թե ինչ չափով է հարկավոր ստեղծել արժեզրկման գծով պահուստը գործիքի կամ գործիքների պորտֆելի համար (12 ամսվա ԱՎԿ-ի կամ ամբողջական ժամկետի ԱՎԿ-ի արժեքով): Բանկը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Բանկը նաև կիրառում է լրացուցիչ որակական մեթոդներ՝ որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել ակտիվի վարկային ռիսկի զգալի աճ. օրինակ, հաճախորդի/վարկի տեղափոխումը խնդրահարույց վարկերի ցանկ կամ վարկի վերաձևակերպումը վարկային իրադարձությունների հետ կապված: Որոշ դեպքերում Բանկը կարող է նաև վերանայել վերոհիշյալ «Դեֆոլտի սահմանումը» բաժնում նկարագրված իրադարձությունները, որպես վարկային ռիսկի զգալի աճի չափանիշ, այլ ոչ թե որպես դեֆոլտ:

Միևնույն ակտիվների խմբի համար ԱՎԿ-ի գնահատման դեպքում Բանկը կիրառում է նույն սկզբունքները՝ գնահատելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)****Ֆինանսական ակտիվների համախմբում, որոնք գնահատվում են խմբային հիմունքներով**

Ելնելով ստորև նշված գործոններից, Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ անհատական կամ խմբային հիմունքներով:

Ակտիվների դասերը, որոնց համար Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ անհատական հիմունքով, ներառում են հետևյալը.

- ▶ Բոլոր Փուլ 3-ում գտնվող ակտիվները, անկախ ֆինանսական ակտիվների դասից,
- ▶ Փուլ 2-ի և Փուլ 3-ի կորպորատիվ վարկավորման պորտֆելը,
- ▶ Խոշոր և եզակի գործիքները փոքր բիզնեսի վարկավորման պորտֆելում,
- ▶ Գանձապետական և միջբանկային հարաբերությունները (օրինակ, պահանջները բանկերի նկատմամբ, դրամական միջոցների համարժեքները և ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը)
- ▶ Ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգվել են որպես POCI սկզբնական վարկի դադարեցման և պարտքի վերականգնվողման արդյունքում՝ չոր վարկի ճանաչման ժամանակ,

Ակտիվների դասերը, որոնց համար Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ խմբային հիմունքով, ներառում են հետևյալը.

- ▶ 1-ին և 2-րդ փուլերում հիփոթեքային և սպառողական վարկերը, ինչպես նաև 1-ին փուլի առևտրային վարկավորման պորտֆելը,
- ▶ ձեռք բերված արժեքով գնված ֆինանսական ակտիվները, որոնք կառավարվում են խմբային հիմունքներով:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Բանկը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

- ▶ ՀՆԱ աճի տեմպը,
- ▶ Գործազրկության մակարդակը,
- ▶ Կենտրոնական բանկի բազային տոկոսադրույքները,
- ▶ Փոխարժեքները:

ԱՎԿ-ի հաշվարկման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները և մոդելները միշտ չէ, որ արտացոլում են շուկայի բոլոր բնութագրերը ֆինանսական հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ: Որպեսզի դա արտացոլվի, երբեմն կատարվում են որակական ճշգրտումներ կամ ուղղումներ ժամանակավոր ճշգրտումների տեսքով, եթե այդ տարբերությունները էական են:

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը Բանկը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (արտաքին վարկանիշային գործակալություններ, պետական մարմիններ, օրինակ՝ կենտրոնական բանկեր և միջազգային ֆինանսական հաստատություններ): Բանկի վարկային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարների վերագրելի կշիռները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված կանխատեսվող տնտեսական փոփոխականները/ենթադրությունները, ըստ տարբեր տնտեսական սցենարների, որոնց հիման վրա հաշվարկվում ԱՎԿ-ն:

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենարը	Որոշված հավանական- նությունը, %	2021թ., %	2022թ., %
ՀՆԱ աճի %	Լավատեսական	5%	99.9	99.8
	Բազիսային	90%	104.2	104.2
	Վատատեսական	5%	108.8	108.9
ԱՄՆ դոլար / ՀՀ դրամ փոխարժեք	Լավատեսական	5%	508.1	521.6
	Բազիսային	90%	530.6	532.5
	Վատատեսական	5%	538.8	542.6
Ներմուծման տեմպը	Լավատեսական	5%	540.8	565.9
	Բազիսային	90%	420.3	445.7
	Վատատեսական	5%	307.1	334.6
Արտահանման տեմպը	Լավատեսական	5%	257.6	303.5
	Բազիսային	90%	204.3	237.5
	Վատատեսական	5%	157.8	183.6

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է վարկային ռիսկի վերլուծություն՝ ըստ ակտիվների դասի, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան վարկերի հետ կապված հոդվածների գծով՝ հիմք ընդունելով Բանկի վարկերի վարկանիշային գնահատականների համակարգը:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ծան.	Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդար- տից ցածր դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, առանց կանխիկ միջոցների	5	Փուլ 1	37,652,284	12,176,549	—	49,828,833
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	Փուլ 1	17,084,859	—	—	17,084,859
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով:	8					
- Կորպորատիվ վարկավորում		Փուլ 1	—	4,603,984	—	4,603,984
		Փուլ 2	—	—	10,354,766	10,354,766
		Փուլ 3	—	—	14,142,400	14,142,400
- Փոքր բիզնեսի վարկավորում		Փուլ 1	—	5,064,718	50,877	5,115,595
		Փուլ 2	—	—	429,566	429,566
		Փուլ 3	—	—	1,617,438	1,617,438
- Սպառողական վարկավորում		Փուլ 1	—	132,503,164	3,637,660	136,140,824
		Փուլ 2	—	—	12,560,441	12,560,441
		Փուլ 3	—	—	8,742,300	8,742,300
- Հիփոթեքային վարկավորում		Փուլ 1	22,518,767	—	42,731	22,561,498
		Փուլ 2	—	—	305,804	305,804
		Փուլ 3	—	—	1,228,214	1,228,214
- Այլ		Փուլ 1	929,837	1,044,133	24,140	1,998,110
		Փուլ 2	—	—	39,018	39,018
		Փուլ 3	—	—	57,230	57,230
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր:	9					
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	17,950,792	—	—	17,950,792
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	20	Փուլ 1	—	5,293,408	14,388	5,307,796
		Փուլ 2	—	—	3,319	3,319
		Փուլ 3	—	—	4,991	4,991
Ֆինանսական երաշխիքներ	20	Փուլ 1	142	949,294	—	949,436
Ընդամենը			96,136,681	161,635,250	27,462,710	311,027,214

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է վարկային ռիսկի վերլուծություն՝ ըստ ակտիվների դասի, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան վարկերի հետ կապված հոդվածների գծով՝ հիմք ընդունելով Բանկի վարկերի վարկանիշային գնահատականների համակարգը:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ծան.		Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդարտից ցածր դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, առանց կանխիկ միջոցների	5	Փուլ 1	35,938,148	6,536,821	—	—	42,474,969
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	Փուլ 1	11,111,207	—	—	—	11,111,207
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով:	8						
- Կորպորատիվ վարկավորում		Փուլ 1	217,752	10,507,642	—	—	10,725,394
		Փուլ 3	—	—	—	19,282,467	19,282,467
- Փոքր բիզնեսի վարկավորում		Փուլ 1	5,566,017	—	47,204	—	5,613,221
		Փուլ 2	—	—	99,677	—	99,677
		Փուլ 3	—	—	—	1,228,386	1,228,386
- Սպառողական վարկավորում		Փուլ 1	245,795	132,044,207	2,721,087	—	135,011,089
		Փուլ 2	—	—	5,547,824	—	5,547,824
		Փուլ 3	—	—	—	6,258,138	6,258,138
- Հիփոթեքային վարկավորում		Փուլ 1	14,635,849	—	43,654	—	14,679,503
		Փուլ 2	—	—	380,689	—	380,689
		Փուլ 3	—	—	—	702,376	702,376
- Այլ		Փուլ 1	1,311,231	1,314,672	42,540	—	2,668,443
		Փուլ 2	—	—	65,424	—	65,424
		Փուլ 3	—	—	—	67,977	67,977
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր:	9						
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	21,316,828	—	—	—	21,316,828
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	20	Փուլ 1	4,982,298	3,611,081	6,753	—	8,600,132
		Փուլ 2	—	—	908	—	908
		Փուլ 3	—	—	—	3,544	3,544
Ֆինանսական երաշխիքներ	20	Փուլ 1	832,046	—	—	—	832,046
Ընդամենը			96,157,171	154,014,423	8,955,760	27,542,888	286,670,242

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Իր քաղաքականության համաձայն, Բանկը պարտավոր է իր վարկային պորտֆելի շրջանակներում վերագրել ճիշտ և հետևողական վարկանիշեր: Դա հնարավորություն է ընձեռում կենտրոնացված կերպով դեկավարել առկա ռիսկերը, ինչպես նաև թույլ է տալիս համեմատել վարկային ռիսկերի չափը՝ ըստ գործունեության, աշխարհագրական կամ այլ ոլորտների: Վարկանիշների տրման համակարգը հիմնվում է մի շարք ֆինանսավերլուծական մեթոդների, ինչպես նաև մշակված շուկայական տվյալների վրա, որոնք ներկայացնում են գործընկերների ռիսկի գնահատման համար հիմնական ելակետային տեղեկատվությունը: Ռիսկի բոլոր ներքին դասերը սահմանված են Բանկի կիրառվող վարկանշային քաղաքականության համաձայն: Կիրառվող վարկանիշները պարբերաբար գնահատվում և վերանայվում են:

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստների վերաբերյալ ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 8-ում:

Ֆինանսական երաշխիքները, ակրեդիտիվները և վարկային գծերի չօգտագործված մասերը նույնպես ստուգվում են արժեզրկվածության տեսանկյունից, իսկ ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատված պահուստը հաշվարկվում է այնպես, ինչպես վարկերի դեպքում:

2020թ. մարտի 17-ից մինչև 2020թ. մայիսի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում Բանկը տրամադրել է վարկային արձակուրդ բոլոր ֆիզիկական անձանց և փոքր բիզնեսի վարկառուներին, բացառությամբ նշված ժամանակահատվածում տրամադրված նոր վարկերի: Այս միջոցառումն իրականացվել է ՀՀ ԿԲ-ի առաջարկությունների հիման վրա և ներկայացնում է տոկոսագումարների և մայր գումարի մարումների հետաձգում: Հետաձգված մարումները հաշվի են առնվում վարկի ժամկետի ավարտից հետո՝ որպես լրացուցիչ մարումներ: Այս միջոցառումը չի նախատեսում տոկոսագումարի մարման չեղարկում:

Իրավաբանական անձ վարկառուներին, որպես ֆինասավորման միջոց, առաջարկվել է պետական սուբսիդավորման ծրագիր: Այս ծրագրի շրջանակներում 46,413 հազ. ՀՀ դրամի չափով 11 վարկ տրամադրվել է գյուղատնտեսության ոլորտում, և 197,177 հազ. ՀՀ դրամի չափով 1 վարկ տրամադրվել է սննդի արդյունաբերության ոլորտում:

Ստորև ներկայացված է Բանկի դրամական ակտիվների և պարտավորությունների կենտրոնացումը՝ աշխարհագրական հայտանիշով:

	2020 թ.				2019 թ.			
	Հայաստան	ՏՀԶԿ	ԱՊՀ և այլ երկրներ	Ընդամենը	Հայաստան	ՏՀԶԿ	ԱՊՀ և այլ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	49,282,376	12,426,829	6,671,702	68,380,907	50,388,430	8,727,362	4,721,183	63,836,975
Առևտրային արժեթղթեր	146,399	–	–	146,399	611,871	–	–	611,871
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	313,141	–	–	313,141	–	–	–	–
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	15,593,123	1,487,242	–	17,080,365	9,881,743	1,228,506	–	11,110,249
Հաճախորդներին տրված վարկեր	203,496,296	37,153	170,277	203,703,726	188,728,507	16,757	175,300	188,920,564
Ներդրումային արժեթղթեր	10,249,031	1,672,410	–	11,921,441	19,997,554	1,319,274	–	21,316,828
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	6,029,351	–	–	6,029,351	–	–	–	–
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	6,859,315	–	–	6,859,315	5,651,518	–	–	5,651,518
	291,969,032	15,623,634	6,841,979	314,434,645	275,259,623	11,291,899	4,896,483	291,448,005
Պարտավորություններ								
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	633,444	–	–	633,444	751,641	–	–	751,641
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	6,380,646	22,050	1,110,049	7,512,745	207	244,898	473,834	718,939
Հաճախորդների հաշիվներ	217,280,857	3,371,399	40,380,163	261,032,419	190,681,064	1,277,380	51,917,743	243,876,187
Այլ փոխառու միջոցներ	12,183,586	–	–	12,183,586	12,227,471	–	–	12,227,471
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,000,161	–	–	1,000,161	1,433,526	–	–	1,433,526
	237,478,694	3,393,449	41,490,212	282,362,355	205,093,909	1,522,278	52,391,577	259,007,764
Ակտիվների և պարտավորությունների գծով զուտ դիրք	54,490,338	12,230,185	(34,648,233)	32,072,290	70,165,714	9,769,621	(47,495,094)	32,440,241

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման աղբյուրների կառավարում**

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով դեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի: Ղեկավարությունն իրականացնում է նաև ակտիվների կառավարում՝ հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Բանկը գնահատում և կառավարում է իրացվելիությունը՝ հիմնվելով ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած զուտ իրացվելի ակտիվների և հաճախորդների պարտավորությունների հարաբերակցության ցուցանիշների վրա: Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ հարաբերակցությունը կազմել է՝

	Սահմանային արժեք	2020 թ. %	2019 թ. %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ)	min 15%	32.57%	32.74%
Ն22 - Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցապահանջ պարտավորություններ)	min 60%	93.73%	89.29%

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարում մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ միջև մարում մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չգեղչված պարտավորությունների հիման վրա: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցապահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն Բանկը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Բանկի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջանների ավանդների պահանջների տեղեկատվության հիման վրա:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Առևտրային ածանցյալ գործիքներ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	—	—	—	734,736	—	734,736
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	—	7,521,295	—	—	—	7,521,295
Հաճախորդների հաշիվներ	—	156,799,685	88,397,338	20,942,680	2,634,637	268,774,340
Այլ փոխառու միջոցներ	—	2,429,980	601,852	5,213,698	6,020,903	14,266,433
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	8,382	991,779	—	—	—	1,000,161
Ընդամենը չգեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	8,382	167,742,739	88,999,190	26,891,114	8,655,540	292,296,965

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Առևտրային ածանցյալ գործիքներ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	—	—	—	919,989	—	919,989
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	—	718,939	—	—	—	718,939
Հաճախորդների հաշիվներ	—	144,962,482	85,814,281	15,390,932	5,118,596	251,286,291
Այլ փոխառու միջոցներ	—	293,982	3,195,236	5,347,533	5,552,454	14,389,205
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	205,748	1,227,778	—	—	—	1,433,526
Ընդամենը չգեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	205,748	147,203,181	89,009,517	21,658,454	10,671,050	268,747,950

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման աղբյուրների կառավարում (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված աղյուսակը արտահայտում է Բանկի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները՝ ըստ մարման պայմանագրային ժամկետների: Փոխառություն տրամադրելու գծով բոլոր չկատարված պարտավորությունները ներառվում են հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում հաճախորդը կարող է պահանջել դրա կատարումը: Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում երաշխիքի առավելագույն գումարը վերագրվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանին, որի ընթացքում կարող է պահանջվել երաշխիքի կատարումը:

	<i>Մինչև 3 ամիս</i>	<i>Ընդամենը</i>
2020թ.	7,580,258	7,580,258
2019թ.	9,519,254	9,519,254

Բանկն ակնկալում է, որ ոչ բոլոր պայմանական կամ պայմանագրային պարտավորությունների կատարումը կպահանջվի մինչև ժամկետների ավարտը:

Բանկը ներգրավել է նշանակալի միջոցներ հաճախորդներից: Այդպիսի միջոցների էական նվազումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Ղեկավարությունը գտնում է, որ տեսանելի ապագայում Բանկի ֆինանսավորման ծավալները կպահպանվեն կայուն մակարդակի վրա, և այդ միջոցների վերադարձման անհրաժեշտության դեպքում Բանկը կստանա նախօրոք ծանուցում, և կարող է իրացնել իր իրացվելի ակտիվները՝ անհրաժեշտ վճարումներ իրականացնելու նպատակով:

Մարման ժամկետների միջև տարբերությունների վերլուծությունը չի արտացոլում այն ընթացիկ հաշիվների միջոցների պատմական կայունությունը, որոնց վերադարձը սովորաբար տեղի է ունենում ավելի երկար ժամանակահատվածի ընթացքում, քան ներկայացված է վերոնշյալ աղյուսակում: Այդ մնացորդները աղյուսակում ներառված են մինչև 3 ամիս մարման ժամկետ ունեցող գումարներում:

Պահանջները հաճախորդների նկատմամբ ներառում են ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն Բանկը պարտավոր է հետ վճարել նման ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջով, տե՛ս Ծանոթագրություն 17:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Բանկի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների՝ ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և բաժնային գործիքների գների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ, բոլոր այլ փոփոխական մեծությունները հաստատուն լինելու դեպքում:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունը մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա, որը հաշվարկվել է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա լողացող և անկողնային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների նկատմամբ: Կապիտալի զգայունությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով ֆիքսված տոկոսադրույքով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժեր:

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի ավելացում 2020թ.</i>	<i>Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2020թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2020թ.</i>
Հայկական դրամ	1.1%	—	(432,049)
<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի նվազում 2020թ.</i>	<i>Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2020թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2020թ.</i>
Հայկական դրամ	(1.1%)	—	432,049

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2019թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2019թ.	Կապիտալի զգայունություն 2019թ.
Հայկական դրամ	1.0%	—	(545,297)

Արժույթ	Բազիսային կետերի նվազում 2019թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2019թ.	Կապիտալի զգայունություն 2019թ.
Հայկական դրամ	(1.0%)	—	545,297

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Տնօրինությունը սահմանել է արտարժույթային դիրքերի սահմանաչափեր՝ հիմնվելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվների վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի էական արժույթային դիրքեր դրամական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է ՀՀ դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի զգայունությունից): Կապիտալի վրա ազդեցությունը չի տարբերվում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա ազդեցությունից: Բացասական գումարները արտացոլում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը:

Արժույթ	Արտարժույթի փոխարժեքի ավելացում, % 2020թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2020թ.	Արտարժույթի փոխարժեքի ավելացում, % 2019թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2019թ.
ԱՄՆ դոլար	5.00%	14,152	3.50%	(10,325)
Եվրո	8.50%	20,076	6.50%	1,481
Ռուսական ռուբլի	16.00%	(12,167)	13.00%	6,069

Արժույթ	Արտարժույթի փոխարժեքի նվազում, % 2020թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2020թ.	Արտարժույթի փոխարժեքի նվազում, % 2019թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2019թ.
ԱՄՆ դոլար	(5.0%)	(14,152)	(3.50%)	10,325
Եվրո	(8.5%)	(20,076)	(6.50%)	(1,481)
Ռուսական ռուբլի	(16.0%)	12,167	(13.00%)	(6,069)

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Գործառնական ռիսկ**

Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Բանկը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով Բանկը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Ներքին վերահսկողության համակարգը նախատեսում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մոնիթինգի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում՝ այդ թվում ներքին աուդիտը:

26. Իրական արժեքի չափում**Իրական արժեքի չափման գործընթացներ**

Բանկի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես չգնանշվող առևտրային, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթերի, ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, ներդրումային գույքի և շենքերի իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, այնպես էլ իրական արժեքի մեկանգամյա չափման քաղաքականությունը, օրինակ՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվների համար:

Նշանակալի ակտիվների արժեքի գնահատման համար, ինչպիսիք են անշարժ գույքը և գրավի առարկա հանդիսացող գույքերը, Բանկը ներգրավում է անկախ գնահատողների: Անկախ գնահատողների ներգրավման մասին որոշումը կայացնում է Բանկի ղեկավարությունը: Անկախ գնահատողի ընտրությունը կատարվում է՝ հիմնվելով այնպիսի չափանիշների վրա, ինչպիսիք են շուկայի մասին տեղեկացվածությունը, վարկանիշը, անկախությունը և մասնագիտական ստանդարտների պահպանումը: Արտաքին գնահատողների հետ քննարկումներից հետո Բանկի ղեկավարությունը որոշում է, թե ինչ գնահատման մոդել է ելակետային տվյալներ պետք է օգտագործվեն յուրաքանչյուր դեպքի համար:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն ենթակա են վերագնահատման կամ կրկնակի վերլուծության: Այս վերլուծության նպատակով ղեկավարությունը ստուգում է այն հիմնական ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Բանկի ղեկավարությունն անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ՝ տվյալ փոփոխության հիմնավորվածությունը որոշելու նպատակով: Բանկի ղեկավարությունը և անկախ գնահատողները պարբերաբար Բանկի ներքին աուդիտի կոմիտեին և Բանկի արտաքին աուդիտին իրականացնող անկախ աուդիտորական կազմակերպությանն են ներկայացնում գնահատման արդյունքները: Ներկայացվում են նաև այն հիմնական ենթադրությունները, որոնք օգտագործվել են գնահատման նպատակով:

Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը.

- ▶ 1-ին մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտվող),
- ▶ 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնք համար բոլոր ելակետային տվյալները, որոնք էական ազդեցություն են ունենում հաշվետվությունում արտացոլվող իրական արժեքի գումարի վրա, ուղղակի թե անուղղակի կերպով դիտարկելի են,
- ▶ 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնք համար բոլոր ելակետային տվյալները, որոնք էական ազդեցություն են ունենում հաշվետվությունում արտացոլվող իրական արժեքի գումարի վրա, շուկայում դիտարկելի չեն:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)**

Իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտման նպատակով Բանկը առանձնացրել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հիմնվելով ակտիվների և պարտավորությունների բնույթի, առանձնահատկությունների, ռիսկերի, ինչպես նաև իրական արժեքի հիերարխիայի վրա:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			Ընդամենը
	Ելակետային տվյալներ (1-ին մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Առևտրային արժեթղթեր	—	146,399	—	146,399
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	—	313,141	—	313,141
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,672,411	10,229,716	19,314	11,921,441
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	—	6,029,351	—	6,029,351
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	—	5,497	—	5,497
Ընդամենը	1,672,411	16,724,104	19,314	18,415,829
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	68,380,907	—	—	68,380,907
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	—	—	17,080,365	17,080,365
Հաճախորդներին տրված վարկեր	—	—	199,474,100	199,474,100
Ընդամենը	68,380,907	—	216,554,465	284,935,372
Իրական արժեքով չափվող պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	—	7,274	—	7,274
Ընդամենը	—	7,274	—	7,274
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	—	—	633,444	633,444
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	—	—	7,512,745	7,512,745
Հաճախորդների հաշիվներ	—	—	259,563,870	259,563,870
Այլ փոխառու միջոցներ	—	—	11,785,464	11,785,464
Ընդամենը	—	—	279,495,523	279,495,523

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)**

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			Ընդամենը
	Ելակետային տվյալներ (1-ին մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Առևտրային արժեթղթեր	—	611,871	—	611,871
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	—	—	—	—
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,319,275	19,978,239	19,314	21,316,828
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	—	—	—	—
Ընդամենը	1,319,275	20,590,110	19,314	21,928,699
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	63,836,975	—	—	63,836,975
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	—	—	11,110,249	11,110,249
Հաճախորդներին տրված վարկեր	—	—	187,816,066	187,816,066
Ընդամենը	63,836,975	—	198,926,315	262,763,290
Իրական արժեքով չափվող պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	—	205,748	—	205,748
Ընդամենը	—	205,748	—	205,748
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	—	—	751,641	751,641
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	—	—	718,939	718,939
Հաճախորդների հաշիվներ	—	—	243,329,493	243,329,493
Այլ փոխառու միջոցներ	—	—	11,852,792	11,852,792
Ընդամենը	—	—	256,652,865	256,652,865

Իրական արժեքով արտացոլված ֆինանսական գործիքներ

Ստորև ներկայացված է գնահատման մեթոդներով հաշվարկված իրական արժեքով արտացոլված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի որոշման նկարագրությունը: Այն ներառում է Բանկի կողմից այն ենթադրությունների գնահատումը, որոնք կարող էին օգտագործվել շուկայի մասնակիցների կողմից գործիքների արժեքի որոշման ժամանակ:

Առևտրային արժեթղթեր / Ներդրումային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող առևտրային արժեթղթերը և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, որոնց արժեքը որոշվում է եկամտաբերության կորի միջոցով, գլխավորապես իրենց մեջ ներառում են պետական արժեթղթեր:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում իրական արժեքով չարտացոլված ֆինանսական գործիքներ**

Ստորև ներկայացված են այն ֆինանսական գործիքների իրական և հաշվեկշռային արժեքների համեմատությունը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն արտացոլվում իրական արժեքով: Սույն աղյուսակը չի ներառում ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները:

	Հաշվեկշռային արժեք 2020թ.	Իրական արժեք 2020թ.	Չճանաչված եկամուտ/ (ծախս) 2020թ.	Հաշվեկշռային արժեք 2019թ.	Իրական արժեք 2019թ.	Չճանաչված եկամուտ/ (ծախս) 2019թ.
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	68,380,907	68,380,907	–	63,836,975	63,836,975	–
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	17,080,365	17,080,365	–	11,110,249	11,110,249	–
Հաճախորդներին տրված վարկեր	203,703,726	199,474,100	(4,229,626)	188,920,564	187,816,066	(1,104,498)
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	633,444	633,444	–	751,641	751,641	–
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	7,512,745	7,512,745	–	718,939	718,939	–
Հաճախորդների հաշիվներ	261,032,419	259,563,870	1,468,549	243,876,187	243,329,493	546,694
Այլ փոխառու միջոցներ	12,183,586	11,785,464	398,122	12,227,471	11,852,792	374,679
Ընդամենը չճանաչված՝ իրական արժեքում փոփոխություններ			(2,362,955)			(183,125)

Զափման մեթոդներ և ենթադրություններ

Ստորև նկարագրված են այն մեթոդներն ու ենթադրությունները, որոնք օգտագործվում են սույն ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով չարտացոլված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը որոշելու նպատակով:

Ակտիվներ, որոնք իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին

Իրացվելի և մարման կարճ ժամկետ (մինչև երեք ամիս) ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը մոտավորապես համարժեք է իրենց հաշվեկշռային արժեքին: Սույն ենթադրությունը նաև կիրառվում է ցպահանջ ավանդների և անժամկետ խնայողական հաշիվների նկատմամբ:

Ածանցյալ գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, որոնք արժեքի գնահատման մոդելների համար ելակետային տվյալները դիտարկելի են շուկայում, հիմնականում տոկոսային և արժույթային սվոփերն են և արտարժույթային ֆորվարդ պայմանագրեր: Ամենահաճախ կիրառվող գնահատման մոդելները ներառում են ֆորվարդների և սվոփերի գնորոշման մոդելներ՝ բերված արժեքի հաշվարկների օգտագործմամբ: Այս մոդելների մեջ ներառվում են տարբեր ելակետային տվյալներ, ինչպիսիք են՝ գործընկերների վարկունակությունը, արտարժույթի սփոթ և ֆորվարդ դրույքները և եկամտաբերության կորերը: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, որոնք գնահատվում են օգտագործելով ելակետային տվյալներ, որոնք դիտարկելի չեն շուկայում, հիմնականում երկարաժամկետ օպցիոնի պայմանագրերն են: Այս ածանցյալ գործիքները գնահատվում են՝ օգտագործելով բինոմական մոդելներ: Մոդելները ընդգրկում են տարբեր ոչ դիտարկելի ենթադրություններ՝ ներառյալ շուկայական տոկոսադրույքի տատանումները:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Գնանշվող արժեթղթերի իրական արժեքն հիմնվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշման վրա: Զգնանշվող գործիքների, հաճախորդներին տրված վարկերի, հաճախորդների ավանդների, բանկերի նկատմամբ պահանջների, ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունների, բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների, այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը չափվում է ապագա դրամական հոսքերի զեղչման միջոցով՝ ներկա պահին նմանատիպ պայմաններ, վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող պարտավորությունների դրույքների կիրառմամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

27. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ**Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ չեն ապահովվում**

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ցանկը, որոնք այնպես են փոխանցվել, որ բոլոր փոխանցված ֆինանսական ակտիվները կամ փոխանցված ֆինանսական ակտիվների մի մասը չեն բավարարում ապահովման չափանիշներին:

	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ	Պարտքային պետական արժեթղթեր 2020 թ.	Պարտքային պետական արժեթղթեր 2019 թ.
Ակտիվների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր	6,029,351	—
Ընդամենը		6,029,351	—
Համապատասխան պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր	6,266,996	—
Ընդամենը		6,266,996	—
Չուստ դիրք		(237,645)	—

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրով վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Բանկը դրա փոխարեն ստանում է դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ: Արժեթղթերի արժեքի ավելացման կամ նվազման դեպքում, Բանկը, որոշակի իրավիճակներում, կարող է պահանջել կամ նրանից կարող է պահանջվել դրամական միջոցների տեսքով լրացուցիչ ապահովություն: Բանկն եկել է այն եզրակացության, որ պահանջում է գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կապված այդպիսի արժեթղթերի հետ, այդ թվում վարկային, շուկայական, երկրային և գործառնական ռիսկերը, և այդ պատճառով չի ապահովվում դրանք: Բացի այդ, Բանկը ճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները ստացված դրամական միջոցների նկատմամբ:

Նման ձևով, Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ գրավադրել փոխառությամբ ներգրավված կամ հակադարձ հետգնման պայմանագրով ձեռք բերած արժեթղթերը, բայց պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը: Այս դեպքում գործընկերը պահպանում է սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերը և օգուտները: Հետևաբար, Բանկը չի ճանաչում այդպիսի արժեթղթերը, այլ ճանաչում է առանձին ակտիվ դրամական տեսքով տրամադրված ցանկացած գրավի նկատմամբ:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ հետգնման պայմանագրերով գնավադրված արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքը կազմել է 6,342,491 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ՝ զրո), և ներառել է 313,141 հազ. ՀՀ դրամ իրական արժեքով առևտրային արժեթղթեր (2019թ՝ զրո) և 6,029,351 հազ. ՀՀ դրամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթեր (2019թ՝ զրո):

Համապատասխան պարտավորությունները, արտացոլված այդպիսի գործարքների գծով ստացված դրամական միջոցների դիմաց, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են որպես «Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ» 6,266,996 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

28. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ներառում են ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվանցվել են ֆինանսական պարտավորությունների հետ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ինչպես նաև հաշվանցման վերաբերյալ իրավաբանորեն ամրագրված գլխավոր համաձայնագրերի և նմանատիպ համաձայնագրերի (ISDA, RISDA և այլն) հետևանքները, որոնք չեն հանգեցնում հաշվանցման ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված	Ֆինանսական ակտիվների զուտ գումար՝ ներկայաց- ված	Ֆինանսական ակտիվների զուտ գումար՝ ներկայաց- ված	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Չուտ գումար
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- յունում	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- յունում	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Չուտ գումար
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	7,753,662	—	7,753,662	(7,753,662)	—	—
Ընդամենը	7,753,662	—	7,753,662	(7,753,662)	—	—
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետզնման պայմանագրեր	6,266,996	—	6,266,996	(6,266,996)	—	—
Ընդամենը	6,266,996	—	6,266,996	(6,266,996)	—	—

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված	Ֆինանսական ակտիվների զուտ գումար՝ ներկայաց- ված	Ֆինանսական ակտիվների զուտ գումար՝ ներկայաց- ված	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Չուտ գումար
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- յունում	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- յունում	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Չուտ գումար
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	9,025,072	—	9,025,072	(9,025,072)	—	—
Ընդամենը	9,025,072	—	9,025,072	(9,025,072)	—	—
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետզնման պայմանագրեր	—	—	—	—	—	—
Ընդամենը	—	—	—	—	—	—

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են ակտիվները և պարտավորությունները՝ իրենց սպասվելիք մարման ժամկետների կտրվածքով: Բանկի պայմանագրային չգեղջկած պարտավորությունների մարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 26-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

	2020 թ.			2019 թ.		
	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	68,380,907	–	68,380,907	63,836,975	–	63,836,975
Առևտրային արժեթղթեր	–	146,399	146,399	–	611,871	611,871
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	–	313,141	313,141	–	–	–
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	17,080,365	–	17,080,365	11,110,249	–	11,110,249
Հաճախորդներին տրված վարկեր	71,792,479	131,911,247	203,703,726	35,341,678	153,578,886	188,920,564
Ներդրումային արժեթղթեր	1,787,691	10,133,750	11,921,441	3,727,990	17,588,838	21,316,828
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	1,009,138	5,020,213	6,029,351	–	–	–
Հիմնական միջոցներ	–	11,126,251	11,126,251	–	10,914,522	10,914,522
Ոչ նյութական ակտիվներ	–	2,405,444	2,405,444	–	2,330,608	2,330,608
Ընթացիկ ակտիվներ	–	–	–	–	–	–
շահութահարկի գծով	260,312	–	260,312	262,311	–	262,311
Այլ ակտիվներ	8,030,716	4,356,361	12,387,077	5,965,196	2,024,743	7,989,939
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	–	–	–	–	1,458	1,458
Ընդամենը	168,341,608	165,412,806	333,754,414	120,244,399	187,050,926	307,295,325
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	–	633,444	633,444	–	751,641	751,641
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	7,512,745	–	7,512,745	718,939	–	718,939
Հաճախորդների հաշիվներ	239,254,022	21,778,397	261,032,419	226,153,712	17,722,475	243,876,187
Այլ փոխառու միջոցներ	3,003,323	9,180,263	12,183,586	2,531,102	9,696,369	12,227,471
Պահուստներ	130,327	–	130,327	87,572	–	87,572
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	–	1,374,312	1,374,312	–	–	–
Այլ պարտավորություններ	1,254,581	–	1,254,581	1,824,115	–	1,824,115
Ընդամենը	251,154,998	32,966,416	284,121,414	231,315,440	28,170,485	259,485,925
Զուտ դիրք	(82,813,390)	132,446,390	49,633,000	(111,071,041)	158,880,441	47,809,400

Բանկը ներգրավել է Նշանակալի միջոցներ հաճախորդներից: Այդպիսի միջոցների էական նվազումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Ղեկավարությունը գտնում է, որ տեսանելի ապագայում Բանկի ֆինանսավորման ծավալները կպահպանվեն կայուն մակարդակի վրա, և այդ միջոցների վերադարձման անհրաժեշտության դեպքում Բանկը կստանա նախօրոք ծանուցում, և կարող է իրացնել իր իրացվելի ակտիվները՝ անհրաժեշտ վճարումներ իրականացնելու նպատակով:

Մարման ժամկետների միջև տարբերությունների վերլուծությունը չի արտացոլում այն ընթացիկ հաշիվների միջոցների պատմական կայունությունը, որոնց վերադարձը սովորաբար տեղի է ունենում ավելի երկար ժամանակահատվածի ընթացքում, քան ներկայացված է վերոնշյալ աղյուսակում:

Հայաստանում գործում է նաև Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամ, որը ոչ առևտրային կազմակերպություն է և հիմնվել է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի նախաձեռնությամբ՝ «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» օրենքի համաձայն: Դրամային ավանդի երաշխավորված առավելագույն չափը կազմում է 16 միլիոն ՀՀ դրամ: Արտարժույթով ներգրավված ավանդի երաշխավորման առավելագույն չափը կազմում է 7 միլիոն ՀՀ դրամ: Ավանդների երաշխավորումն իրականացվում է Հիմնադրամի միջոցների հաշվին, որոնք ձևավորվում են Հայաստանի բոլոր առևտրային բանկերի կողմից եռամսյակային կտրվածքով կատարվող վճարումների հաշվին: Հիմնադրամի գործունեության նկատմամբ վերահսկողությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկը:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Կողմերի կապակցված լինելը որոշելիս հաշվի է առնվում կողմերի փոխհարաբերությունների բովանդակությունը, այլ ոչ միայն դրանց իրավական ձևը:

Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքների մեջ մտնել, որոնք չեն իրականացվի ոչ կապակցված կողմերի միջև, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի գործարքների գներից և պայմաններից:

Մայր կազմակերպության վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 1-ում: Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները իրենցից ներկայացնում են մայր կազմակերպության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

	2020 թ.			2019 թ.		
	Մայր կազմակեր- պություն	Ընդհանուր վերահսկո- ղության տակ գտնվող ընկերու- թյուններ	Առանցքային կառավար- չական անձնակազմ	Մայր կազմակեր- պություն	Ընդհանուր վերահսկո- ղության տակ գտնվող ընկերու- թյուններ	Առանցքային կառավար- չական անձնակազմ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,016,360	4,630,353	–	678,380	1,402,666	–
Վարկեր հունվարի 1-ի դրությամբ	–	–	390,760	–	4,494,780	168,014
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	–	–	69,897	–	5,516,595	252,071
Տարվա ընթացքում վարկերի մարումներ	–	–	(34,768)	–	(10,011,375)	(29,325)
Չմարված վարկեր դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	–	425,889	–	–	390,760
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	–	(2,842)	–	–	(2,106)
Չմարված զուտ վարկեր դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	–	423,047	–	–	388,654
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	–	7,386,276	200,071	–	5,401,231	158,942
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	–	11,186,134	137,940	–	6,885,488	41,429
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	–	(5,124,359)	(7,582)	–	(4,900,443)	(300)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	13,448,051	330,429	–	7,386,276	200,071
Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	571,813	4,309,955	38,578	383,763	8,131,858	12,444
Պայմանագրային պարտավորություններ և տրված երաշխիքներ	–	–	13,979	–	4,797,000	–

Ստորև ներկայացված է կապակցված կողմերի հետ գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը.

	Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար					
	2020 թ.	Ընդհանուր վերահսկո- ղության տակ գտնվող ընկերու- թյուններ	Առանցքային կառավար- չական անձնակազմ	2019 թ.	Ընդհանուր վերահսկո- ղության տակ գտնվող ընկերու- թյուններ	Առանցքային կառավար- չական անձնակազմ
Տոկոսային եկամուտներ վարկերի գծով	–	–	28,463	–	37,241	17,719
Վարկերի արժեզրկում	–	–	(736)	–	54,251	(423)
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների միջոցների և բանկերի միջոցների գծով	–	(281,053)	(2,667)	(271)	(451,439)	(173)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտներ	–	–	488	–	–	400

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ (շարունակություն)

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	2020 թ.	2019 թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ աշխատակիցների և ընդամենը առանցքային կառավարչական անձնակազմի փոխհատուցում	747,452	781,973
	747,452	781,973

31. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն

	Այլ փոխառու միջոցներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,804,240	10,804,240
Թողարկումից մուտքեր	3,589,733	3,589,733
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ոչ դրամական ավելացումներ	413,896	413,896
Մարումներ	(2,942,079)	(2,942,079)
Այլ	361,681	361,681
Հաշվեկշռային արժեք 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,227,471	12,227,471
Թողարկումից մուտքեր	3,804,212	3,804,212
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ոչ դրամական ավելացումներ	290,305	290,305
Մարումներ	(4,728,228)	(4,728,228)
Այլ	353,081	353,081
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	298,065	298,065
Օտարումներ	(61,320)	(61,320)
Հաշվեկշռային արժեք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,183,586	12,183,586

«Այլ» հոդվածը ներառում է այլ փոխառու միջոցների և վարձակալության պարտավորությունների գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսների ազդեցությունը: Բանկը դասակարգում է վճարված տոկոսները որպես գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր:

32. Կապիտալի համարժեքություն

Բանկն ակտիվորեն կառավարում է կապիտալը իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու նպատակով: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ կիրառելով 1988թ. Բազելյան համաձայնագրով սահմանված կապիտալի գծով սկզբունքներն ու ցուցանիշները և Բանկի վերահսկման նպատակով ԿԲ-ի կողմից սահմանված նորմատիվները:

Անցած տարվա ընթացքում Բանկն ամբողջությամբ համապատասխանել է կապիտալի՝ արտաքին սահմանված բոլոր պահանջներին:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և որ Բանկն ապահովում է բարձր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Բանկը սահմանում է որպես կապիտալ այն հոդվածները, որոնք Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն սահմանվում են որպես վարկային կազմակերպությունների կապիտալի բաղադրիչներ: ՀՀ ԿԲ-ի՝ կապիտալի նկատմամբ պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելի համաձայնության դրույթների վրա, Բանկի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (նորմատիվային կապիտալի գործակից) չպետք է գերազանցի սահմանված նվազագույն մակարդակը: 2020 և 2019 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ նվազագույն մակարդակը կազմել է 12%: 2020 և 2019 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ընդհանուր կապիտալի գործակիցը համապատասխանում է պարտադիր պահանջներին:

(հազար ՀՀ դրամ)

32. Կապիտալի համարժեքություն (շարունակություն)**Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ՝ սահմանված 1988թ. Բազելյան համաձայնագրով**

2020 և 2019 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության նորմատիվը, որը հաշվարկվել է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի դրույթների համաձայն՝ հաշվի առնելով շուկայական ռիսկը ընդգրկելու գծով հետագա փոփոխությունները, կազմել է՝

	2020 թ.	2019 թ.
1-ին դասի կապիտալ	39,981,498	38,031,608
2-րդ դասի կապիտալ	3,242,190	3,494,418
Ընդհանուր կապիտալ	43,223,688	41,526,026
Ռիսկերով կշռված ակտիվներ	268,598,774	252,718,953
1-ին դասի կապիտալի համարժեքություն	14.89%	15.05%
Ընդամենը կապիտալի համարժեքություն	16.09%	16.43%